

Egészségügyi Gazdasági Vezetők Egyesülete

Egészséggazdasági, egészségpolitikai és szociálpolitikai nemzetközi sajtószemle

2024. I. negyedév 1. sz. (Lapzárta: 2024. jan. 15. 00:00)

Alapító főszerkesztő: Kövesi Ervin (1990-2014; † 2022) – Szerkesztő: Komáromi Béla (2005-)

Globális egészségügy

- Jelentés a világ új pandémiákra való felkészültségéről
- Jelentés az élelmiszerügy és a mezőgazdaság globális helyzetéről – *The State of Food and Agriculture (FAO)*
- A *The Lancet Countdown* az egészség és a klímaváltozás helyzetéről
- A klímaváltozás gyermekei – *The Climate-Changed Child*
- A WHO *Mental Health Gap Action Programme, mhGAP* harmadik kiadása
- Az Egészségügyi Világszervezet irányelvei a mesterséges intelligenciáról
- A WHO nélkülözhetetlen diagnosztikumok 2023-as listája
- Globális jelentés a magas vérnyomás helyzetéről – *Global report on hypertension*
- Az Egészségügyi Világszervezet két globális jelentése: a cukrozott italokra kivetett adókról és az alkoholra kivetett adókról
- A Gyógyszerészek Világszövetségének állásfoglalása a gyógyszerészek katasztrófahelyzetben betöltött szerepéről

Európai Unió

- Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség a légszennyezés egészségkárosító hatásáról
- Az Európai Parlament támogatja az uniós egészségügyi adatteret a betegek és a kutatás érdekében

Szenvedélybetegségek

- Az ENSZ jelentése a kábítószerügy globális helyzetéről – *World Drug Report 2023*
- Jelentés a kábítószerügy helyzetéről Európában 2022-ben
- Metamfetamin-fogyasztás Európában
- Az alkoholfogyasztás statisztikája Európában. Minden tizenkettedik európai naponta fogyaszt alkoholt
- Jelentés a dohányzás kontrolljának helyzetéről az Európai Unióban 2021-ben – *The Tobacco Control Scale 2021 in Europe*
- A cannabis fogyasztásának szabályozása a világ egyes országaiban
- Cannabis-fogyasztással összefüggő öngyilkossági kísérletek bejelentése az amerikai mérgezési központoknál, 2009-2021
- A szintetikus opioidok új osztálya: a nitazének
- A szenvedélybetegségek évkönyve 2023 – *DHS Jahrbuch Sucht 2023*
- Kábítószer-túladagolás okozta halálozás Angliában és Walesben 2022-ben

Kórházügy

- Katapultülésben a kórházi gazdasági igazgatók

Kardiológia

- Jelentés a kardiológiai beavatkozásokról Németországban 2021-ben – 34. *Deutscher Herzbericht 2022*
- Összefüggés a lakóhelyváltás és a halálozás kockázata között akut miokardiális infarktuson átesett betegeknél

Infotainment

- A pápák egészsége és betegsége. A pápák orvosai

Personalia

- Dr. Lujain Alqodmani, az Orvosok Világszövetségének új elnöke
- Victoria Atkins, új brit egészségügyi miniszter
- Catherine Vautrin, új francia egészségügyi miniszter
- Judith Gerlach, új bajor egészségügyi miniszter
- Stefan Vieths, a Paul-Ehrlich-Institut új elnöke

Melléklet

- A világ orvostörténeti múzeumainak körképe – frissítés. Függelékben: Fogászat- és gyógyszer-történeti múzeumok, muzeális gyógyszertárak

A sajtószemle az EGVE honlapján: <http://www.egve.hu/sajtoszemle>

Jelentés a világ új pandémiákra való felkészültségéről –
A Fragile State of Preparedness: 2023 Report on the State of the World's Preparedness
Global Preparedness Monitoring Board (GPMB),
30 October 2023 | Technical document (48 p.)

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, járványügy, pandémia, Global Preparedness Monitoring Board (GPMB), nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.gpmb.org/annual-reports/overview/item/a-fragile-state-of-preparedness-2023-report-on-the-state-of-the-worlds-preparedness> ;

UN International Day of Epidemic Preparedness, 27 December 2023:

<https://www.un.org/en/observances/epidemic-preparedness-day>

Az **Egészségügyi Világszervezet** 2018-ban, a nyugat-afrikai ebolakitöréssel összefüggésben állította fel az egészségügyi válságokra való felkészülést szolgáló független globális megfigyelő központot (**Global Preparedness Monitoring Board – GPMB**). Ennek legújabb jelentése szerint világunk koránt sincs felkészülve egy újabb pandémia kezelésére.

A megfigyelő központ feladata a világ országai felkészülésének elemzése és ajánlások megfogalmazása. A koronavírus-pandémia idején tettek is egyet-mást, de egyes országok ismét visszafogták a hasonló válságokra való felkészüléshez szükséges intézkedéseiket, más országokban pedig alig-alig történik előrelépés.

A szervezet ajánlásai szerint a világ országainak javítaniuk kellene a válságra való felkészülést, az új betegségek idejében való felismerése érdekében meg kellene erősíteniük a kontrollt, javítaniuk kellene adatgyűjtési és elemzési kapacitásukat.

A pénzügyi erőforrások biztosítása érdekében támogatást kellene nyújtani és adósságtörlesztési halasztást kellene nyújtani a szegényebb országok részére. A pandémiamegelőzés és az arra való felkészülés érdekében sürgősen tízmilliárd USD összegű alapot kellene készenlétbe helyezni.

Az új gyógyszerek kutatása és fejlesztése, a koronavírus-pandémia tanulságainak figyelembevételével, nem koncentrálódhat többé néhány országra. A civil társadalmat is jobban be kellene vonni a felkészülésbe.

Kolinda Grabar-Kitarovic, a szervezet társelnöke, korábbi horvát köztársasági elnök szerint a pandémiára való jó felkészülést megnehezíti az egyes országok, ill. a polgárok és a hatóságok közötti bizalom hiánya.

*Jelentés az élelmiszerügy és a mezőgazdaság globális helyzetéről –
The State of Food and Agriculture*

Food and Agriculture Organization (FAO, Rome, 2023) (250 p.)

Kulcsszavak: globális egészségügy, környezetegészségügy, élelmiszerügy, táplálkozás, mezőgazdaság, ENSZ Élelmzésügyi és Mezőgazdasági Szervezete, UN Food and Agriculture Organization (FAO), nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.fao.org/documents/card/en/c/cc7724en> ;
<https://www.fao.org/3/cc7724en/cc7724en.pdf>

Az **ENSZ Élelmzésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (UN Food and Agriculture Organization – FAO)** adatai szerint az élelmzési rendszerek „rejtett költségei” világviszonylatban évente tízmilliárd USD-t tesznek ki, ami a globális GDP 10%-ának felel meg. Ezek okai egyebek között az egészségtelen táplálkozás és a környezetet károsító mezőgazdaság.

A rejtett költségek 70%-a az egészségtelen táplálkozásnak tulajdonítható. Egyre nagyobb problémát jelent a zsírok és a cukor, valamint az ultrafeldolgozott élelmiszerek aránya az emberek táplálkozásában. Ez elhízáshoz és más megbetegedésekhez vezet, ami nemcsak az egészségügyi rendszerek számára megterhelő, hanem a munkatermelékenységet is csökkenti.

A FAO szerint a jelenlegi élelmzésügyi rendszerek tényleges világgazdasági költségeinek további oka a környezettel függ össze. A hajtógázkibocsátás, a fenntarthatatlan vízfogyasztás ugyancsak a költségeket növeli. Ezek egészségügyi, ökológiai és szociális költségei elsősorban az alacsony jövedelemmel rendelkező országokat sújtják.

E hatalmas költségek csökkentése és a költségek tiszta kvantifikálása céljából a FAO egyebek között rendszeres elemzések végzésére szólítja fel a politikát és a gazdaságot. A kormányok adók, szubvenciók, szabályozások segítségével elérhetnék a jelenlegi élelmzésügyi rendszerek szanálását.

Az élelmzésügyi rendszerek jövőbeli biztonságossága érdekében fel kellene tárni és újra kellene tervezni az élelmiszerek „tényleges költségeit”. A FAO tervei szerint 2024-ben konkrét javaslatokkal áll elő a rejtett költségek csökkentése érdekében.

***A The Lancet Countdown a klímaváltozás egészségre gyakorolt hatásáról –
The Lancet Countdown on health and climate change***

The Lancet, November 14, 2023

Kulcsszavak: globális egészségügy, környezetegészségügy, klímaváltozás, átlagos hőmérséklet emelkedése, hőség, hőhullámok, halálozás, The Lancet Countdown, nemzetközi

Forrás Internet-helye:

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(23\)01859-7/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(23)01859-7/fulltext) ;

<https://www.thelancet.com/countdown-health-climate/about> ;

<https://www.lancetcountdown.org/about-us/interact-with-the-key-findings/> ;

The 2023 Global Report of the Lancet Countdown:

<https://www.lancetcountdown.org/2023-report/>

Dr Marina Romanello (Institute for Global Health, University College London) és mt. tanulmánya drámai adatokkal szemlélteti a klímaváltozás egészségre gyakorolt hatását. A hőhullámok halálos áldozatai számának globális növekedése az évszázad közepéig még akkor is meghaladja a 370%-ot, ha a globális átlaghőmérséklet növekedése az iparosodás előtti korszakhoz viszonyítva valamivel két fok alatt marad. A felméréshez 114 nemzetközi szaktekinetly járult hozzá.

Az emberek jelenleg világviszonylatban kétszer annyi napig vannak kitéve szélsőséges hőségnek, mint az 1986 és 2005 közötti időszakban. A hőséggel összefüggő halálozás a 65 év fölöttiek körében az 1991 és 2000 közötti időszakhoz viszonyítva 85%-kal növekedett.

A gyakori hőhullámok miatt egyre nagyobb nehézségekbe ütközik a szabadtéri munkavégzés és sportolás. Az erdőtüzek miatt növekedik a trópusi fertőző betegségek terjedésének kockázata. A klímakutatók elismerik ugyan, hogy egyre inkább terjed a megújuló energiaforrások alkalmazása és további intézkedések is hatályba léptek a klímavédelem érdekében, ám ennek ellenére a széndioxid kibocsátás még mindig másodpercenként 1.338 tonnát tesz ki.

A jelentés részletesen foglalkozik a táplálkozás, a klímaváltozás és egészség összefüggéseivel. A kutatók szerint a haszonállatok tenyésztése világviszonylatban a mezőgazdasági hajtógázkibocsátás 57%-áért felelős. Egyrészt a marhaállomány nagymennyiségű metánt bocsát ki, másrészt a takarmánytermesztés hatalmas mezőgazdasági területeket foglal el.

2020-ban világviszonylatban 1,9 millió haláleset volt a vörös húsok, valamint feldolgozott hús- és tejtermékek túlzott fogyasztásával összefüggésbe hozható.

A kutatás pozitív következtetései: a légszennyezéssel összefüggő halálesetek száma 2005. óta világviszonylatban 15,7%-kal csökkent, 2022-ben 1.500 milliárd EUR-t fordítottak tiszta energiákra, 61%-kal többet mint fosszilis energiákra.

A klímaváltozás gyermekei – The Climate-Changed Child

UNICEF, New York, November 2023 (52 p.)

Kulcsszavak: globális egészségügy, környezetegészségügy, klímaváltozás, gyermekegészségügy, ENSZ, UNICEF, COP28, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.unicef.org/reports/climate-changed-child>
<https://www.unicef.org/reports/climate-changed-child#download-the-report> ;
<https://www.unicef.org/media/147931/file/The%20climate-changed%20child%20-%20Report%20in%20English.pdf> ;

Health at COP28:

<https://www.who.int/teams/environment-climate-change-and-health/climate-change-and-health/advocacy-partnerships/talks/health-at-cop28>

Az **ENSZ Gyermekalapja (UNICEF)** az ENSZ 28. éghajlat-változási konferenciája (**UN COP28**, Expo City Dubai, 2023. november 30. – december 12.) összefüggésében tette közzé a „*The Climate Changed Child*“ c. jelentést. Világviszonylatban minden harmadik gyermek olyan környezetben él, ahol súlyos vagy nagyon súlyos vízhiánnyal küszködnek. E 739 millió gyermek többsége a Subsaharai-Afrika és Ázsia alacsony és közepes jövedelemmel rendelkező országaiban él. A serdülők számára az ivóvízhiány számos betegség forrása, az agy és egyes szervek alulfejlődése, öt éven aluli gyermekeknél fő halálokot jelent.

A vízhiány által legsúlyosabban érintett országok: Niger, Jordánia, Burkina Faso, Jemen, Csád és Namíbia, ahol tíz közül nyolc gyermek van kitéve a kockázatnak, hogy nem jut tiszta ivóvízhez.

A vízhiány mellett a gyermekekre a klímaváltozás miatt számos további veszély leselkedik: betegségek, légszennyezés, extrém időjárási események, árvizek és szárazság.

Ezzel szemben a legfontosabb multilaterális klímaalapok mindössze 2,4%-át fordítják a gyermekekre és szükségleteikre irányuló projektekre. A UNICEF szerint a felnövekvő generációk jövőbeli biztonsága érdekében a legfontosabb beruházásokat egészséges ivóvízre és egészségügyi intézményekre kellene fordítani.

A WHO Mental Health Gap Action Programme, mhGAP harmadik kiadása

World Health Organization, 20 November 2023 (184 p.)

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, lelki egészség, mentális egészség, Egészségügyi Világszervezet, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.who.int/publications/i/item/9789240084278> ;
<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/374250/9789240084278-eng.pdf?sequence=1>;

Az Európai Parlament jelentése a mentális egészségről, 17.11.2023 - (2023/2074(INI)):
https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0367_HU.html

Az **Egészségügyi Világszervezet** közzétette a lelki egészség akcióterv (*Mental Health Gap Action Programme, mhGAP*) végrehajtását segítő guideline harmadik kiadását. Ez aktualizált ajánlásokat tartalmaz a lelki, ideggyógyászati és szenvedélybetegségekkel összefüggő zavarok kezelésére. A guideline első kiadása 2010-ben, a második 2015-ben jelent meg, több mint 20 nyelven áll rendelkezésre és már a világ több mint 100 országában bevezették.

Dévora Kestel, az Egészségügyi Világszervezet lelki egészség és szenvedélybetegségek osztályának vezetője szerint az mhGAP már tizenöt éve fontos szerepet játszik a lelki és ideggyógyászati és szenvedélybetegségekben szenvedők bizonyítékokon alapuló lélektani intervenciókhoz és gyógyszerekhez való hozzáféréseinek javításában, ápolásában és kezelésében.

A lelki, ideggyógyászati és szenvedélybetegségekkel összefüggő zavarok a világ minden régiójában jelentős mértékben hozzájárulnak a morbiditáshoz és az idő előtti halálozáshoz. Ennek ellenére az érintettek 75%-a nem jut hozzá a számára szükséges ellátáshoz.

Der neue Leitfaden enthält 30 aktualisierte und 18 neue Empfehlungen sowie 90 bereits bestehende Empfehlungen. Neu ist zum Beispiel ein Modul zu Angstzuständen, das der steigenden Zahl von Menschen mit Angststörungen Rechnung trägt, die zu den weltweit häufigsten psychischen Störungen gehören.

Der Leitfaden enthält auch neue Empfehlungen zu psychosozialen Interventionen für pflegende Angehörige von Personen mit Psychose oder bipolarer Störung sowie neue Empfehlungen zu psychosozialen Interventionen bei Psychose, Alkoholabhängigkeit, Substanzkonsum, Demenz sowie bei Kindern und Jugendlichen mit neurologischen Entwicklungsstörungen.

Die WHO hat außerdem unter anderem Empfehlungen für nicht pharmakologische Interventionen bei Demenz aktualisiert. Sie umfassen nun auch körperliche Bewegung, kognitive Verhaltenstherapie, kognitive Stimulationstherapie und kognitives Training.

***Az Egészségügyi Világszervezet irányelvei a mesterséges intelligenciáról –
Regulatory considerations on artificial intelligence for health***
World Health Organization, 19 October 2023 (80 p.)

Forrás Internet-helye: <https://www.who.int/news/item/19-10-2023-who-outlines-considerations-for-regulation-of-artificial-intelligence-for-health> ;
<https://iris.who.int/handle/10665/373421> ;
<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/373421/9789240078871-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Az előszót Dr. Jeremy Farrar, WHO Chief Scientist írta.

Az ***Egészségügyi Világszervezet*** közzétette a mesterséges intelligencia szabályozására vonatkozó irányelveit. A publikáció a legjobb pillanatban érkezett: Manapság az egészségügyi információk gyűjtése minden eddigi mértéket meghalad.

A mesterséges intelligencia technológiáinak bevezetése esetenként túl gyorsan történik, ami árthat az alkalmazóknak. Egészségügyi adatok esetén a mesterséges intelligencia rendszerei érzékeny személyi adatokat és elérhetnek. Az Egészségügyi Világszervezet szigorúbb szabályokat lát szükségesnek a magasfokú védelem érdekében.

Az Egészségügyi Világszervezet ajánlásai

- A bizalomerősítés legfontosabb tényezői a transzparencia és a dokumentáció. Ez kiterjed a teljes termék-életciklus és -fejlődés dokumentációira.
- A kockázatmenedzsmentnek ki kell terjednie a rendeltetésszerű alkalmazásra, a folyamatos tanulásra, az emberi beavatkozásokra, képzési modellekre, valamint a kibertámadások elleni védekezésre.
- Az adatok validálása és egy bizonyos mesterséges intelligencia alkalmazási céljának egyértelmű definíciója hozzájárul a biztonság garantálásához és a szabályozás megkönnyítéséhez.
- Az adatminőségre való kötelezettség, pl. a rendszerek bevezetést megelőző tüzetes értékelése, döntő jelentőségű a torzulásmentes és hibátlan instrumentumok biztosítása érdekében.
- Az előírásoknak tartalmazniuk kell a privát szférára és az adatvédelemre vonatkozó rendelkezéseket.
- A szabályozásokat alkalmazó hatóságok, a betegek, az egészségügyi személyzet, az ágazat képviselői és a kormányzati partnerek közötti jobb együttműködés hozzájárulhat ahhoz, hogy a mesterséges intelligencia-alkalmazások teljes életciklusuk folyamán megőrizték az előírásokkal szembeni konformitásukat.

A WHO nélkülözhetetlen diagnosztikumok 2023-as listája

World Health Organization, 19 October 2023, News release

Kulcsszavak: globális egészségügy, gyógyszer, diagnosztikum, teszt, Egészségügyi Világszervezet, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.who.int/news/item/19-10-2023-who-releases-new-list-of-essential-diagnostics--new-recommendations-for-hepatitis-e-virus-tests--personal-use-glucose-meters> ;

The selection and use of essential in vitro diagnostics , WHO Technical Report Series 1053 (237 p.):

<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/373322/9789240081093-eng.pdf>

Az *Egészségügyi Világszervezet* aktualizálta a nélkülözhetetlen diagnosztikumok listáját. Az in-vitro-diagnosztikumok stratégiai tanácsadó szakértői testülete tizenkét beadványt értékelt és nyolc új diagnosztikum listára vételére, ill. a már listázott teszteknel több módosításra tett javaslatot.

Az idei lista első alkalommal tartalmaz három, a Hepatitis-E-vírusra vonatkozó tesztet, többek között egy gyorsesztesztet a Hepatitis-E-fertőzések diagnózisának és nyomonkövetésének támogatására. A Hepatitis E világviszonylatban terjed. Miközben a betegek többsége meggyógyul, egyeseknél akut májelégtelenséget okoz. A kockázat terhes nőknél magasabb.

Az Egészségügyi Világszervezet ajánlásai között szerepelnek a személyes használatra szolgáló vércukorszint mérő készülékek. A vércukor mérőknek az esszenciális diagnosztikumok körébe való felvétele jobb betegségmenedzsmenthez vezet és a diabétesz negatív következményeinek csökkentését eredményezi.

Az esszenciális diagnosztikumok listájára felvett további tesztek: endokrin megbetegedések és reprodukciós medicina területén alkalmazott tesztek, valamint az akut miokardiális infarktus diagnózisát támogató Troponin I és T.

***Globális jelentés a magas vérnyomás helyzetéről –
Global report on hypertension***

World Health Organization, 19 September 2023, |Global report (291 p.)

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, szív-és érrendszeri betegségek, magas vérnyomás, Egészségügyi Világszervezet, nemzetközi

Forrás Internet-helye:

<https://www.who.int/teams/noncommunicable-diseases/hypertension-report> ;
<https://www.who.int/publications/i/item/9789240081062> ;

Az *Egészségügyi Világszervezet* jelentése szerint a magas vérnyomás világviszonylatban pusztító következményekkel jár. Három felnőtt közül egy magas vérnyomásban szenved, öt beteg közül pedig négy nem részesül adekvát ellátásban. A kezelésben nem, vagy elégséges kezelésben nem részesülő betegek hatalmas kockázattal néznek szembe. A magas vérnyomás következményei: agyvérzés, szívinfarktus, veseelégtelenség, amibe a betegek akár bele is halhatnak.

A jelentés az individuális bántalmak mellett az össztársadalmi perspektívára is rávilágít. A megbetegedések globálisan növekedő rátája és az ezzel járó további morbiditás – az érintettek száma 1990 és 2019 között megduplázódott – tömeges halálozást és az egészségügyi költségvetések megterhelését eredményezi. Az Egészségügyi Világszervezet szerint a „néma gyilkost” mindenképpen fel kell tartóztatni. Jobb korai felismeréssel és az érintettek kezelésével 2050-ig 76 millió haláleset lenne megelőzhető.

[Lásd még: *A magas vérnyomás globális prevalenciája gyermekek körében, 2019. 21. sz.; A magas vérnyomás globális prevalenciája, 2021. 18. sz.*]

***Az Egészségügyi Világszervezet két globális jelentése:
a cukrozott italokra kivetett különadókról és az alkoholra kivetett különadókról***

World Health Organization, 5 December 2023

Kulcsszavak: globális egészségügy, népegészségügy, táplálkozás, cukrozott italok, alkohol, termékdíj, Egészségügyi Világszervezet, nemzetközi

Forrás Internet-helye:

Global report on the use of alcohol taxes, 2023 (86 p.):

<https://www.who.int/publications/i/item/9789240086104> ;

<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/374614/9789240086104-eng.pdf?sequence=1>;

Global report on the use of sugar-sweetened beverage taxes, 2023 (70 p.):

<https://www.who.int/publications/i/item/9789240084995> ;

<https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/374530/9789240084995-eng.pdf?sequence=1>

Az ***Egészségügyi Világszervezet*** két globális jelentésben értékelte a cukrozott italokra és alkoholra kivetett különadók hatásait. Világviszonylatban évente 2,6 millió ember hal bele a mértéktelen alkoholfogyasztásba és 8 millió az egészségtelen táplálkozásba. A jelentés szerint világviszonylatban az országok többsége nem adóztatja meg az alkoholtermékeket és a cukrozott italokat, ami nem ösztönzi az egészséges táplálkozást.

Rüdiger Krech, az Egészségügyi Világszervezet egészségfejlesztési osztályának vezetője szerint az alkoholra és cukrozott italokra kivetett különadók hozzájárulhatnak a halálozás csökkentéséhez. Ezek az egész társadalomra pozitív hatást gyakorolnak. Az alkohol tekintetében pedig az erőszak és a közúti balesetek megelőzését is előmozdítanák.

Az Egészségügyi Világszervezet által Kolumbiában, Indiában, Jordániában, Tanzániában és az Egyesült Államokban 7.000 személy megkérdezésével végzett felmérés szerint a válaszolók 60%-a támogatná, hogy a halálozás csökkentése érdekében vessenek ki különadót az alkoholtermékekre.

A világ 148 országában alkalmaznak alkoholtartalmú termékekre kivetett termékdíjat. A bor azonban, legalább 22 országban, elsősorban Európában, mentesül a fogyasztói adótól.

Az Egészségügyi Világszervezet egy 2017-ben készült tanulmányt idézve rámutat, hogy az alkoholárakat 50%-kal megemelő különadók hozzájárulnának ahhoz, hogy 50 év leforgása alatt több mint 21 millió haláleset megelőzhetővé váljon, továbbá ezek 17 milliárd EUD bevételt eredményeznének.

***A Gyógyszerészek Világszövetségének állásfoglalása
a gyógyszerészek katasztrófavédelemben betöltött szerepéről***

International Pharmaceutical Federation (FIP), 24 September 2023 (5 p.)

Hospital Pharmacy Europe, 6 October 2023

Kulcsszavak: globális egészségügy, gyógyszer, gyógyszertárak, gyógyszerészek, katasztrófavédelem, Gyógyszerészek Világszövetsége, International Pharmaceutical Federation (FIP), nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.fip.org/file/5622> ;
<https://hospitalpharmacyeurope.com/news/recommendations-for-pharmacists-in-disaster-and-emergency-management-outlined-by-fip/>

Sylvain Grenier, a Gyógyszerészek Világszövetségének (International Pharmaceutical Federation – FIP) társelnöke és a katonai és sürgősségi gyógyszerészeti szekció elnöke, a dokumentum ismertetése alkalmával hangsúlyozta, hogy a katasztrófavédelemben való segítségnyújtás a gyógyszerészek erkölcsi kötelessége.

A katasztrófavédelemben száma és hatása a klímaváltozás, az üldöztetés, a háborús konfliktusok, a technológiai és egészségügyi kockázatok folytán folyamatosan növekedik. A dokumentum felhívással fordul a kormányokhoz és a politikai döntéshozókhoz. A jövőben a reakció és a helyreállítás során, a katasztrófavédelem és a válságmenedzsment minden szakaszában – mind regionális mind nemzeti szinten – kamatoztatni kell a gyógyszerészek szaktudását. A Gyógyszerészek Világszövetsége a speciálisan a gyógyszerészeti szektorra szabott nemzeti stratégiák és tervek kidolgozására szólítja fel a kormányokat. Példának okáért a gyógyszerészeti szállítással és -adományokkal kapcsolatos eljárás tekintetében.

A különböző szcenáriumokra való felkészülés érdekében célszerű lenne nemzetközi katasztrófavédelmi képzéseket és gyakorlatokat tartani. A gyógyszerészek részt vehetnének a tájékoztatásban, például a sürgősségi készlet összeállítása és a gyógyszerek biztonságos tárolása tekintetében.

A FIP nézete szerint a gyógyszerészek a következő feladatokat vállalhatnák:

- katasztrófavédelmi és sürgősségi tervek összeállítása;
- munkahelyi képzések szervezése és biztonsági protokollok kidolgozása;
- a gyógyszerkiadás és készletgazdálkodás protokolljainak kialakítása,
- a veszélyeztetett lakossági csoportok azonosítása és a betegek prioritizálása;
- a gyógyszerhiány megelőzése;
- a gyógyszerek utánkövetési rendszerének kialakítása az aránytalan felhalmozás megakadályozása érdekében;
- protokollok kidolgozása az áru felhalmozás és az álhírek megelőzése érdekében.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség a légszennyezés egészségkárosító hatásáról

European Environment Agency (EEA), Press release, Published: 24 Nov 2023

Kulcsszavak: környezetegészségügy, népegészségügy, egészségkárosodás, légszennyezés, levegőminőség, Európai Környezetvédelmi Ügynökség, European Environment Agency (EEA), Európai Unió

Forrás Internet-helye: <https://www.eea.europa.eu/en/newsroom/news/health-impacts-from-air-pollution?activeAccordion=adc544ea-3061-4e8e-9c5e-418c0eed6f12> ;
<https://www.eea.europa.eu/publications/harm-to-human-health-from-air-pollution/>

Fourth EU Clean Air Forum (2023), 23-24. November 2023, Rotterdam:

https://environment.ec.europa.eu/events/fourth-eu-clean-air-forum-2023-2023-11-23_en

The European Air Quality APP:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.eea.AQIMobile&hl=en&gl=US> ;

<https://apps.apple.com/bw/app/european-air-quality-index/id1566371648>

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (European Environment Agency – EEA) jelentése szerint a légszennyezés a környezeti tényezőkkel összefüggő legnagyobb egészségi kockázat. 2021-ben az Európai Unióban 253.000 haláleset következett be az Egészségügyi Világszervezet által ajánlott határértéket meghaladó finompor-szennyezés következtében. A 40 európai országra kiterjedő jelentés ismertetésére az Európai Unió negyedik *Tiszta Levegő Fórumán (EU Clean Air Forum)* került sor.

Leena Ylä-Mononen, az Európai Környezetvédelmi Ügynökség igazgatója szerint a légszennyezés egészségre gyakorolt hatásai még mindig túl magasak. Az értékelés szerint a finompor megterhelést jelent az egészségre: a legnagyobb kockázatot a szívbetegségek, szívinfarktus, diabétesz, krónikus obstruktív tüdőbetegség, tüdőrák és asztma jelentik.

A finompor mellett súlyos környezeti megterheléssel jár a nitrogén-dioxid és a talajközeli ózon. Az elemzés szerint a nitrogén-dioxid általi magas megterhelés évente 52.000, az ózon általi megterhelés 22.000 halálesetet okoz az Európai Unióban.

Az EU célja, hogy a finompor-megterheléssel összefüggő halálesetek száma 2005-höz viszonyítva 2030-ig 55%-kal csökkenjen. A környezetvédelmi ügynökség szerint a halálesetek száma 2005 és 2021 között már 41%-kal csökkent.

Az európai polgárok a *European Air Quality Index* applikáción nézhetnek utána lakóhelyük és szélesebb környezetük levegőminőségének.

***Az Európai Parlament támogatja az uniós egészségügyi adatteret
a betegek és a kutatás érdekében***

Európai Parlament - Sajtóközlemény, 2023. 12. 13. - 12:55

Kulcsszavak: európai egészségügyi unió, digitalizáció, uniós egészségügyi adatter, Európai Parlament, Európai Unió

Forrás Internet-helye:

<https://www.europarl.europa.eu/news/hu/press-room/20231208IPR15783/az-ep-tamogatja-az-unios-egeszsegugyi-adatteret-a-betegek-es-a-kutatas-erdekeben>

MyHealth@EU platform: https://health.ec.europa.eu/other-pages/basic-page/myhealtheu-flyer-addressed-patients-and-health-professionals_en?prefLang=hu

- A polgárok hozzáférhetnek receptjeikhez, felvételeikhez és laboratóriumi vizsgálataikhoz más uniós tagállamokból is.
- Az összesített egészségügyi adatok megosztása lehetségessé válna kutatási célokra, például a rák és a ritka betegségek kutatására.
- Szigorú adatvédelmi biztosítékokat vezetnének be, amelyek szabályoznák, hogy az érzékeny adatokat hogyan és milyen céllal oszthatják meg.

A képviselők elfogadták az európai egészségügyi adattér létrehozására vonatkozó álláspontjukat, melynek célja, hogy megkönnyítsék a személyes egészségügyi adatokhoz való hozzáférést. A Parlament készen áll arra, hogy megkezdje a tárgyalásokat a tagállamokkal, amelyek december 6-án fogadták el saját álláspontjukat a jogszabály végleges formájáról.

Az új európai egészségügyi adattér lehetővé tenné a polgárok számára, hogy ellenőrizzék személyes egészségügyi adataikat, és megkönnyítsék a biztonságos adatmegosztást kutatási és nonprofit célokból. A plenáris ülés 516 igen szavazattal, 95 ellenében és 20 tartózkodással fogadta el a jelentést, amely a Parlament tárgyalási mandátumaként szolgál majd a kormányokból álló Tanáccsal folytatott tárgyalásokra a jogszabály végleges formájáról.

Jobb egészségügyi ellátás az adatok hordozhatóságának jogával

A jogszabály lehetővé tenné a betegek számára, hogy hozzáférjenek személyes egészségügyi adataikhoz az EU különböző egészségügyi rendszereiben (úgynevezett elsődleges felhasználás), és lehetővé tenné az egészségügyi szakemberek számára, hogy betegek adataihoz hozzáférjenek, szigorúan az adott kezeléshez szükséges adatok alapján.

A hozzáférés kiterjedne a betegek összefoglalóira, az elektronikus receptekre, az orvosi képekre és a laboratóriumi eredményekre. Az egyes országok a MyHealth@EU platformon alapuló nemzeti egészségügyi adathozzáférési szolgáltatásokat hoznának létre. A törvény emellett szabályokat állapítana meg az elektronikus egészségügyi nyilvántartási rendszerek uniós szolgáltatói számára az adatok minőségére és biztonságára vonatkozóan, amelyeket a nemzeti piacfelügyeleti hatóságok felügyelnének.

Adatmegosztás a közjó érdekében, biztosítékok mellett

Az adattér lehetővé tenné az összesített egészségügyi adatok – többek között a kórokozókra, az egészségügyi követelésekre és visszatérítésekre, a genetikai adatokra és a közegészségügyi nyilvántartási adatokra vonatkozó adatok – közérdekű célokból történő megosztását, beleértve a kutatás, az innováció, a szakpolitikai döntéshozatal, az oktatás és a betegbiztonság céljait (úgynevezett másodlagos felhasználás). Az adatok reklám vagy biztosítási kérelmek elbírálása céljából történő megosztása tilos lesz.

Szigorúbb garanciák az érzékeny adatokra

A képviselők azt szeretnék, ha a betegek nagyobb beleszólást kapnának abba, hogy az egészségügyi szolgáltatók hogyan használják fel adataikat. A legtöbb egészségügyi adat másodlagos felhasználására vonatkozóan egy olyan rendszert javasolnak, amely lehetővé teszi, hogy a polgárok kimaradjanak, ha akarnak. A képviselők követelik, hogy kötelező legyen a beteg kifejezett hozzájárulása bizonyos érzékeny adatok (pl. genetikai és genomikai információk) másodlagos felhasználásához.

A Parlament célja továbbá, hogy kiterjessze a tiltandó másodlagos felhasználási módokat, például a munkaerőpiacon vagy a pénzügyi szolgáltatások esetére is. A kutatási célból megosztott adatoknak új gyógyszerek vagy más egészségügyi termékek vagy szolgáltatások kifejlesztéséhez kell vezetniük. A képviselők azt szeretnék elérni, hogy minden uniós ország elegendő finanszírozást kapjon az adatok másodlagos felhasználásának védelmére, valamint annak elkerülésére, hogy az adatok a szellemi tulajdonjogok hatálya alá kerüljenek vagy üzleti titoknak minősüljenek.

A jelentéstevők: Annalisa Tardino (ID, Olaszország), az Állampolgári Jogi Bizottság társjelentéstevője, valamint Tomislav Sokol (EPP, Horvátország), a Környezetvédelmi Bizottság társjelentéstevője.

Kapcsolat:

ZALÁN Eszter sajtóreferens

+32 228 40081 (BXL) +32 477 99 20 73

eszter.zalan@europarl.europa.eu

Az ENSZ jelentése a kábítószerügy globális helyzetéről – World Drug Report 2023
United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC), UN New York 2023

Kulcsszavak: globális egészségügy, szenvedélybetegségek, kábítószer, ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatala , United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC)

Forrás Internet-helye:

<https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/world-drug-report-2023.html>

A **World Drug Report 2023** szerint a kábítószerfogyasztók aránya egy évtized leforgása alatt csaknem egynegyeddel növekedett. Az **ENSZ Kábítószer-ellenőrzési és Bűnmegelőzési Hivatala (United Nations Office on Drugs and Crime – UNODC)** éves jelentésében aggodalmát fejezte ki a szintetikus drogok terjedése és az ukrajnai és afganisztáni válsággócok miatt. A kábítószerfogyasztók száma 2011 és 2021 között 23%-kal, 240 millióról 296 millióra növekedett. A kábítószerfüggők száma ebben az időszakban 45%-kal, 39,5 millióra növekedett.

A UNODC elsősorban a kémiai drogok, mint a metamfetamin, az amfetamin, a fentanil és más új szerek terjedésére hívja fel a figyelmet. Az ukrajnai hatóságok a háború kezdete előtti évben 79 amfetamin-labort számoltak fel, világviszonylatban a legtöbbet. Az orosz invázió kezdete óta az Ukrajnában lefoglalt szintetikus drogok száma tovább növekedett.

Afganisztánban a talibán hatalomátvétel óta az ópiumtermesztés csökkenése tapasztalható. Az ENSZ kábítószerügyi szakértői azonban jelzik, hogy Afganisztán világviszonylatban még mindig a heroin legfontosabb alapanyaga, az ópium legnagyobb exportőre és emellett a jelentős metamfetamin termelők közé tartozik. Az afgán metamfetamin az elmúlt években a szomszédos régiókon túl, Franciaországba, Hongkongba és Ausztráliába is eljutott.

2021-ben rekordmennyiségű, 2.300 tonna kokain került forgalomba.

Az UNODC adatai szerint a kábítószerrel összefüggő szenvedélybetegségek többsége továbbra is az opioidokhoz – természetes opioidokhoz és mesterséges variánsaikhoz, – valamint a cannabishoz kötődik. 2019-ben a kábítószeres halálos áldozatának 70%-a opioidokat fogyasztott. A kábítószer-terápiák pácienseinek többsége a legtöbb régióban cannabisfüggő: Európában 18%, Afrikában és Óceániában több mint egyharmad. Világviszonylatban azonban a kábítószerproblémákkal küszködők egy ötöde nem jut terápiához.

***Jelentés a kábítószerügy helyzetéről Európában 2022-ben –
European Drug Report 2023***

European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addition (EMCDDA), 2023

Kulcsszavak: népegészségügy, szenvedélybetegségek, kábítószer, Kábítószer és a Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addition (EMCDDA), Európai Unió

Forrás Internet-helye: www.emcdda.europa.eu ;
https://www.emcdda.europa.eu/publications/european-drug-report/2023_en

A Kábítószer és a Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addition – EMCDDA) közzétette 2023. évi európai kábítószer-jelentését.

Cannabis: Jelenleg öt uniós tagállam (Csehország, Hollandia, Luxemburg, Málta és Németország), valamint Svájc tervezi a cannabis rekreációs használatának liberalizálását. Európában továbbra is a cannabis a leggyakrabban használt tiltott kábítószer. Becslések szerint az elmúlt évben a (15-64 év közötti) európai felnőttek mintegy 8%-a (22,6 millió fő) használt cannabist. 2021-ben az EU-ban lefoglalt cannabisgyanta (816 tonna) és növényi cannabis (256 tonna) mennyisége az elmúlt évtized legmagasabb szintjét érte el. Európában 2021-ben 97.000 beteg vett igénybe kábítószerfogyasztóknak szánt kezelést cannabishasználattal kapcsolatos problémák miatt. 2022-ben a hexahidrokannabinol (HHC) lett az első félszintetikus kannabinoid, amelyről az EU-ban beszámoltak. 2022 októbere óta a HHC-t fokozottan figyelik az EU Korai Jelzőrendszere (EWS) keretében.

Kokain: 2021-ben az uniós tagállamok rekordmennyiségű, 303 tonna kokaint foglaltak le. Belgium (70 tonna), Hollandia (49 tonna) és Spanyolország (37 tonna) együttesen a lefoglalt mennyiség majdnem 75%-át fedi le. A 2022-re vonatkozó előzetes adatok azt mutatják, hogy az Antwerpenben, Európa második legnagyobb tengeri kikötőjében lefoglalt kokain mennyisége a 2021. évi 91 tonnáról 110 tonnára emelkedett. Az illegális kokain-előállítás az EU-ban egyre nagyobb jelentőséggel bír: 2021-ben 34 kokainlaboratóriumot számoltak fel (2020-ban 23-at).

Heroin: Az európai kábítószerpiacon 2009. óta 74 új, ellenőrizetlen szintetikus opioidot azonosítottak. Az elmúlt években a EU Korai Jelzőrendszere (EWS) felé bejelentett, újonnan azonosított opioid anyagok többsége rendkívül erős benzimidazol (nitazén) opioid volt. Az uniós tagállamok által lefoglalt heroin mennyisége 2021-ben több mint kétszeresére, 9,5 tonnára nőtt, míg Törökország rekordmennyiséget, 22,2 tonnát foglalt le. Az Európában fogyasztott heroin szinte teljes egészében Afganisztánból származik, ahol a tálibok 2022 áprilisában bejelentették az ópiummák termesztésének betiltását.

Metamfetamin-fogyasztás Európában

A European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction webinárium
2023. február 15. ; Apud Univadis, 22. 02. 2023

Kulcsszavak: népegészségügy, szenvedélybetegségek, kábítószer, metamfetamin, Kábítószer és Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja, European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA), Európa

Forrás Internet-helye: https://www.univadis.de/viewarticle/0b208909-c063-4794-8d62-d74fc04519a9?uuid=0b208909-c063-4794-8d62-d74fc04519a9&uac=347207CJ&u=g7Nnk16ewguWS5hWLN23V%2F9E96keG%2B95Js9Lm6D2gtUl4Soq8URsQKrZIarLAUYJ&ecd=wnl_all_230223_uniday_MU_DDE_5087133&utm_source=automated&utm_medium=email&utm_campaign=auto_de_daily_medupdates&utm_content=5087133&utm_term=&sso=true

A „*Metamfetamin Európában: Múlt és jövő*” c. virtuális találkozóra a **European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (EMCDDA)** szervezésében 2023. február 15-én került sor.

A metamfetamin fogyasztása Európában a múltban kevésbé volt elterjedt, mint pl. az Egyesült Államokban és Dél-Ázsiában. Újabban azonban a fogyasztás és a kínálat Európában is megugrott, elsősorban a Cseh Köztársaságban, Szlovákiában és egyes skandináv országokban.

2011 és 2021 között Barcelonában a gyógyszermaradványok szennyvizekben történő elemzése a metamfetaminértékek növekedését mutatta ki, amely 2019-ben tetőzött. Az értékek azonban 2021-ben meglepő módon a 2019-es mérések egyharmadára estek vissza.

Az ***Asociación Bienestar y Desarrollo (ABD)*** spanyol nonprofit szervezet programokat kezdeményezett a metamfetaminfogyasztás káros következményeinek minimalizálására. Jóllehet az ABD alapvetően Spanyolországban működik, de más európai szervezetek és intézmények projektjeiben is részt vesz.

Az ABD 2021-ben 161 78,2%-os medián tisztaságú metamfetaminmintát gyűjtött be, 607 különböző metamfetaminfogyasztót gondozott, 1.528 pipát osztott szét, 4.115 alkalmazást felügyelt kábítószerfogyasztó helyiségekben, 5 önsegélyző csoportot irányított egészségügyi felvilágosításra.

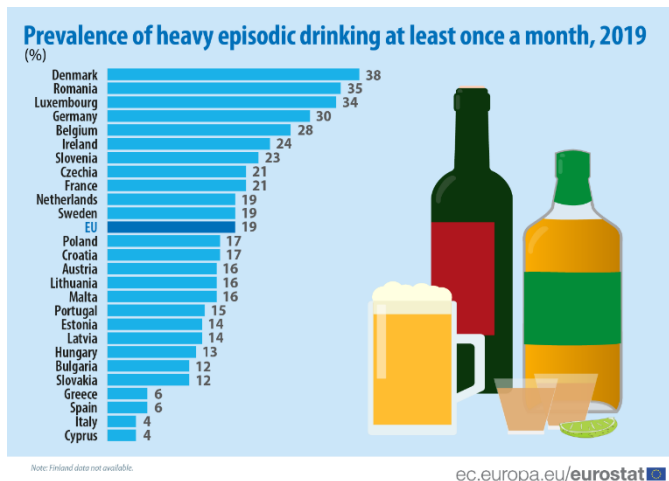
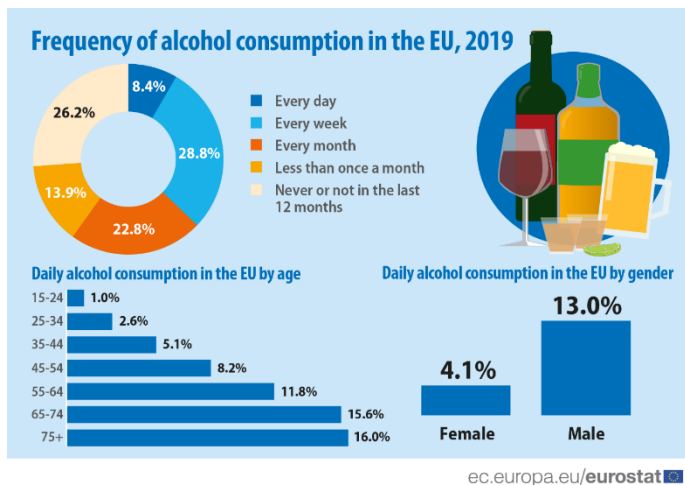
***Az alkoholfogyasztás statisztikája Európában.
Minden tizenkettedik európai naponta fogyaszt alkoholt***
Eurostat, 06/08/2021

Kulcsszavak: népegészségügy, szenvedélybetegségek, alkohol, Eurostat, Európa

Forrás Internet-helye:

<https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/-/edn-20210806-1>

Az **Eurostat** adatai szerint 2019-ben Európában az elmúlt 12 hónap során a felnőtt lakosság 8,4%-a naponta, 28,8%-a hetente, 22,8%-a havonta fogyasztott, 26,2%-a egyáltalán nem fogyasztott alkoholt. A férfiak 49,4%-a, a nők 25,8%-a hetente legalább egy alkalommal fogyaszt alkoholt. A napi alkoholfogyasztás Portugáliában a legmagasabb (a 15 év fölöttiek 20,7%-a). A heti alkoholfogyasztás Hollandiában 47,3%, Luxemburgban 43,1%, Belgiumban 40,8%. Az absztinensek aránya Horvátországban a legmagasabb (38,3%).

***Jelentés a dohányzás kontrolljának helyzetéről az Európai Unióban 2021-ben –
The Tobacco Control Scale 2021 in Europe***
TCS Tobacco Control Scale (36 p.)

Kulcsszavak: népegészségügy, szenvedélybetegségek, dohányzás, Tobacco Control Scale, Európa

Forrás Internet-helye: <https://www.tobaccocontrolscale.org/> ;
<https://www.tobaccocontrolscale.org/wp-content/uploads/2022/12/TCS-Report-2021-Interactive-V4.pdf>

Magyarország a rangsor 5. helyén áll 65 ponttal.

A 2003. óta megjelenő lista a Világbank szempontrendszerén alapul, 100 pontos skálán. 2021-ben az értékelés 37 európai országra terjedt ki: az EU 27 tagállama mellett Bosznia-Hercegovinára, Izlandra, Izraelre, Norvégiára, Oroszországra, Szerbiára, Svájcra, Ukrajnára, Nagy-Britanniára és Törökországra. A dohányzás kontrolljának skálája az országoknak a dohányzás visszaszorítására irányuló törekvéseit dokumentálja.

Az aktuális jelentés a dohányzás kontrolljára irányuló politika és a bevezetett intézkedések alakulását mutatja be a 2019-es előző kiadás óta. A cigaretta ára Írországban a legmagasabb, egy doboz Marlboro 15,40 EUR-ba kerül. Svájc viszont a dohányipari konszernnek erőteljes befolyása alatt áll, az ország mulasztásokat követett el a dohánytermékek adóztatása és a dohányzásról való leszokást ösztönző intézkedések bevezetése vonatkozásában.

Hollandia és Dánia jelentősen javította pozícióját a rangsoron (+9 pont). Ez elsősorban a dohánytermékekre kivetett különadók emelésével és a semleges csomagolások bevezetésével függött össze, amit a vizsgálatban résztvevő tizenegy ország (Nagy-Britannia, Franciaország, Írország, Norvégia, Törökország, Szlovénia, Belgium, Izrael, Magyarország, Hollandia, Dánia) valósított meg.

A jelentés kiemeli a dohányzás kontrollja céljaira szolgáló pénzügyi források hiányát, amit a pandémia csak súlyosbított. **Dr. Esteve Fernández társszerző (Director of the Tobacco Control Unit of the Catalan Institute of Oncology ; Director of the WHO Collaborating Center for Tobacco Control)** szerint a 37 ország körül egy sem költ egy főre 2 EUR-t a dohányzás kontrolljára. Sőt, egyes országok csökkentették ezirányú kiadásait. A legnagyobb probléma továbbra is a dohányipar beavatkozása, amely akadályozza az országokat, hogy jelentős előrehaladást érjenek el a dohányzás kontrollja területén.

A cannabis fogyasztásának szabályozása a világ egyes országaiban

Deutsches Ärzteblatt, 16. August 2023

Kulcsszavak: népegészségügy, szenvedélybetegségek, kábítószer, cannabis, jogszabályok, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://www.aerzteblatt.de/nachrichten/145293/Wie-Laender-in-aller-Welt-den-Umgang-mit-Cannabis-regeln?rt=971bf246e981d1c3d78e945717e58e5a>

EURÓPA

Hollandia a cannabis klasszikus esete. Öt grammig terjedő mennyiség birtoklása, „coffee shop“-ban fogyasztása és eladása 1976. óta legális. A nagyüzemi termesztés és árusítás tilos. 2003-ban, az EU-ban elsőként engedélyezték a cannabis orvosi alkalmazását, ami már a világ 30 országában megengedett.

Spanyolországban a saját célokra szolgáló, saját helyiségekben való termesztést tolerálják. A kereskedelem és közterületen való fogyasztás tilos.

Portugália 2001-ben dekriminalizálta a kábítószer korlátozott mértékű birtoklását és fogyasztását.

Málta 2021-ben 18 év fölöttiek számára engedélyezte hét grammig terjedő mennyiség birtoklását és négy töig terjedő termesztését. 7 és 28 gramm közötti mennyiség esetén a fogyasztóra 100 EUR bírságot róhatnak ki. Kiskorúak számára és a közterületen való fogyasztás tilos.

Luxemburgban kisebb mennyiségek szabadidős használatra történő termesztése és fogyasztása privát környezetben 2023 június óta megengedett. Háztartásonként négy tö cannabis termesztése lehetséges.

LATIN-AMERIKA

Uruguay 2013-ban legalizálta a cannabis termesztését és árusítását. A fogyasztók háromféleképpen juthatnak hozzá a droghoz: saját szükségletre való

otthoni termesztéssel, cannabis-klubban, vagy gyógyszerárban. Marihuána árusítására azonban csak Uruguayban élők jogosultak.

Mexikóban a Legfelső Bíróság 2021 júniusában dekriminalizálta a cannabis szabadidős fogyasztását. 2022 májusában enyhítették a birtoklás feltételein is.

Peruban a marihuána személyes használatra való birtoklása megengedett.

ÉSZAK-AMERIKA

Az **Egyesült Államokban** a szövetségi jog tiltja a cannabis termesztését, árusítását és fogyasztását. A szabadidős használatot 19 szövetségi államban legalizálták. Joe Biden elnök 2022 tavaly őszén közkegyelemben részesítette mindazokat, akiket szövetségi szinten egyszerű cannabis-használat miatt elítéltek.

Kanada 2018 októberében legalizálta a cannabis szabadidős fogyasztását. A jogszabály háztartásonként 30 grammra és négy töre korlátozza a személyes birtoklást. Az állami vagy privát üzletekben történő engedélyezett árusítás szabályozása a tartományok hatáskörébe tartozik.

AFRIKA

Dél-Afrikában 2018-ban a Legfelső Bíróság alkotmányellenesnek nyilvánította a törvényt, amely megtiltja a cannabis otthoni termesztését és fogyasztását. Az ítélet azonban nem dekriminalizálta a kábítószer közterületen való árusítását és fogyasztását.

[Lásd még: *A cannabis legalizálásának helyzete az Egyesült Államokban és Kanadában*, 2017. 29. sz.; *Rövidhírek a cannabisról I.*, 2018. 11. sz.; *Rövidhírek a cannabisról II.*, 2018. 17. sz.; *Az Egészségügyi Világszervezet ajánlása a cannabis besorolásának megváltoztatásáról*, 2019. 5. sz.; *Az ENSZ Kábítószerellenőrzési Bizottságának jelentése a cannabis szabályozásáról*, 2019. 8. sz.; *Luxemburg a cannabis legalizálását tervezi*, 2019. 12. sz.; *Az amerikai képviselőház elfogadta a marihuana legalizálásáról szóló törvényt*, 2020. 24. sz.; *Cannabis-Report 2020*, 2021. 10. sz.; *A cannabis-fogyasztás helyzete Európában*, 2022. 7. sz.]

***Cannabis-fogyasztással összefüggő öngyilkossági kísérletek
bejelentése az amerikai mérgezési központoknál, 2009-2021***

JAMA Netw Open. 2023;6(4):e239044.

doi:10.1001/jamanetworkopen.2023.9044

Kulcsszavak: népegészségügy, szenvedélybetegségek, kábítószer, cannabis, lelki egészség, öngyilkosság, Egyesült Államok

Forrás Internet-helye:

<https://jamanetwork.com/journals/jamanetworkopen/fullarticle/2803952> ;

<https://news.wsu.edu/press-release/2023/04/19/cannabis-exposures-in-suspected-suicide-attempts-are-on-the-rise/>

Janessa M. Graves (Washington State University College of Nursing, Spokane)
és mt. felmérése szerint az Egyesült Államokban 2009 és 2021 között, 18.698 szándékos, feltételezhetően cannabis fogyasztással összefüggő öngyilkossági kísérletet jelentettek be (életkor: 29 [18-37] év; 51,3% nő; 48,7% férfi). A ráta évente nagyjából 17%-kal növekedett. Az elmúlt években az esetek többsége 14 és 64 év közöttieket érintett. Az esetek 96,5%-ánál egynél több szert fogyasztottak. Összességében a kísérletek 9,6%-a járt halállal vagy tartós károsodással, időskorúaknál a kísérletek 19,4%-a volt végzetes vagy tartós károsodást eredményezett.

Az Egyesült Államokban a cannabis legalizálása óta növekedik azok száma, akik cannabis segítségével kísérelnek meg öngyilkosságot. A jelentés szerint a mérgezési központoknál az öngyilkossági kísérlethez kapcsolódó szándékos intoxikációk miatti telefonhívások száma évente 17%-kal növekedett.

Az esetek több mint 92%-ánál cannabis mellett egyéb kábítószer is alkalmaztak, ezért tisztázatlan, hogy azt öngyilkosság céljából, vagy annak más szubsztanciával történő megkönnyítése céljából vették-e be.

A szerzők szerint kimutatható, hogy a cannabis súlyosbítja a pszichés zavarokat és fokozza az impulzivitást. Feltűnő jelenség, hogy az öngyilkossági kísérletek száma 5 és 13 év közötti gyermekek körében 2019 és 2021 között 1,3%-ról 3,1%-ra növekedett.

A szintetikus opioidok új osztálya: a nitazének
The Conversation, Published: September 25, 2023 6.24pm

Kulcsszavak: népegészségügy, szenvedélybetegségek, kábítószer, opioidok, nitazének, nemzetközi

Forrás Internet-helye: <https://theconversation.com/nitazenes-synthetic-opioids-more-deadly-than-fentanyl-are-starting-to-turn-up-in-overdose-cases-212589>

Az alvilág „kémikusai” folyamatosan macska-egér játékot játszanak a bűnüldöző szervekkel. Miközben szorgosan kutakodnak a régi gyógyszerfejlesztési dokumentációkban, új pszichoaktív szereket szintetizálnak, a kutatás során elejtett hatóanyagjelölteket más funkcióval keltenek életre. Az opioid-válság így ismét szárba szökken. Néhány éve a feketepiacon megjelenő opioidokban és a kábítószer halálos áldozatainak leleteiben feltűnik egy új szubsztancia-osztály: a nitazének. Ezeket eredetileg a svájci *Ciba Pharmaceuticals* fejlesztette ki az 1950-es években fájdalomcsillapítóként. Ám sohasem kerültek piacra.

Mostanság az Atlanti-óceán mindkét partján megsokasodott a nitazénekkel való túladagolás okozta halálesetek száma. Az Egyesült Királyságban a közelmúltban nemzeti megbíztonsági riasztást bocsátottak ki, miután az elmúlt két hónap során az opioidokkal összefüggő halálesetek száma az egekbe szökött, ezek közül pedig több nitazénekkel függött össze.

A nitazének egyes osztályaihoz tartozó hatóanyagok hatása százszor erősebb a morfinénál, azaz ugyanolyan erős mint a fentanil. A nitazén ($C_{20}H_{24}N_4O_2$) a benzimidazolok csoportjába tartozó szintetikus opioid. Derivátumai közé tartozik többek között a 4'-hidroxinitazén.

A nitazének hatásai: A morfin, a heroin és a fentanil μ -opioid-receptorokat aktiválnak. A fentanil azonban sokkal kisebb dózisokban is hat mint a morfin és a heroin – egyes nitazének pedig még a fentanilnál is alacsonyabb dózisban csillapítják a fájdalmat. Nagyobb dózisokban a nitazének az eufória érzetét váltják ki, amit aluszékonyság követ. E szubsztanciák nemcsak fájdalomcsillapító vagy euforikus hatással járnak, hanem a légzésre is befolyást gyakorolnak. Opioid túladagolásnál általában ez a halálok.

A Kábítószer-függőség Európai Megfigyelőközpontja (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction – EMCDDA) 2021-ben több mint 880 új pszichoaktív szer megjelenésére hívta fel a figyelmet.

A szenvedélybetegségek évkönyve 2023 – DHS Jahrbuch Sucht 2023
Deutsche Hauptstelle für Suchtfragen e.V. (DHS), 26. 04. 2023 (24 p.)

Kulcsszavak: népegészségügy, szenvedélybetegségek, alkohol, dohány, illegális kábítószer Deutsche Hauptstelle für Suchtfragen e.V. (DHS), Németország

Forrás Internet-helye: <https://www.dhs.de/> ;
<https://www.dhs.de/service/aktuelles/meldung/dhs-jahrbuch-sucht-2023-erschienen> ;
https://www.dhs.de/fileadmin/user_upload/pdf/Jahrbuch_Sucht/DHS_Jahrbuch_Sucht_2023_Kapitel1_Daten_Zahlen_Fakten.pdf

A Deutsche Hauptstelle für Suchtfragen e.V. „DHS Jahrbuch Sucht 2023” c. jelentésének bemutatására a Deutscher Kongress für Psychosomatische Medizin und Psychotherapie (Berlin, 3-5. 5. 2023) keretében került sor.

ALKOHOL

A 15 év fölöttiek 2020-ban átlagosan 10,0 liter tiszta alkoholt fogyasztottak. 7,9 millió 18-64 év közötti személy az egészségre kockázatos mértékben fogyaszt alkoholt: ők átlagosan naponta több mint 12 g (nők), ill. 24 g (férfiak) tiszta alkoholt fogyasztanak.

DOHÁNY

A mikrocenzus szerint 2021-ben a nők 16%-a, a férfiak 22%-a dohányzott. A dohányosok aránya csökken. Egyes sikerek ellenére azonban a dohányzás prevenciója és kontrollja tekintetében Németország nemzetközi szinten továbbra is a sereghajtók közé tartozik.

ILLEGÁLIS DROGOK

Aktuális becslések szerint az elmúlt tizenkét hónap során a 18 és 64 év közötti felnőttek körében 4,7 millió, a 12 és 17 közötti fiatalok körében 374.000 személy fogyasztott illegális kábítószereket. A leggyakrabban használt szer mind a felnőttek, mind a fiatalok körében a cannabis volt. Németországban az elmúlt tizenkét hónap során 4,5 millió (18-64 év közötti) személy fogyasztott cannabiszt. Más kábítószerekhez viszonyítva a cannabis 12 hónapos prevalenciája 12-17 év közöttiek körében 7,6%, 18-64 év közöttiek körében 8,8%.

A cannabis után leggyakrabban fogyasztott illegális kábítószerek a fiatalok körében az ecstasy (0,5%), az amfetamin és a gombák (0,3%), felnőtteknél a kokain/crack (1,6%) és az amfetamin (1,4%) mellett az új pszichoaktív szerek (1,3%).

2021-ben illegális drogokkal összefüggésben 1.826 halálesetet dokumentáltak. Az előző évhez viszonyítva ez 15,5%-os növekedésnek felel meg (2020: 1.581). A halálos áldozatok átlagéletkora 40,8 év volt.

Kábítószer-túladagolás okozta halálozás Angliában és Walesben 2022-ben

Office for National Statistics (ONS) ;

The Guardian, 19 Dec 2023 17.52

Kulcsszavak: népegészségügy, szenvedélybetegségek, kábítószer, túladagolás, halálozás, Anglia, Wales

Forrás Internet-helye:

<https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/birthsdeathsandmarriages/deaths/bulletins/deathsrelatedtodrugpoisoninginenglandandwales/2022registrations> ;

<https://www.theguardian.com/society/2023/dec/19/drug-poisoning-deaths-in-england-and-wales-at-highest-level-in-past-30-years>

Angliában és Walesben 2022-ben 4.907 (1 millió lakosra 84,4 haláleset), 2021-ben 4.859 (1 millió lakosra 84,0) kábítószerfogyasztással összefüggő haláleset következett be. A kábítószerfogyasztással összefüggő halálozási ráta 2022-ben 81,5%-kal volt magasabb mint 2012-ben. Túladagolás miatt 2022-ben 3.127 személy halt meg (1 millió lakosra 53,9 haláleset).

Az **Office for National Statistics (ONS)** szerint ez 1993, a statisztikák bevezetése óta a legmagasabb szám. Kétharmaduk férfi volt. A halál oka az esetek felénél valamilyen opiát volt, de számos további haláleset kokainfogyasztással függött össze.

Mint minden statisztikánál, itt is felmerül a bejelentések késlekedésének helyzete. E halálesetek több mint fele már az előző évben bekövetkezett, de csak most regisztrálták őket. A hatóság szerint azonban a bejelentések késlekedésének helyzete valamelyest javult.

A kábítószer miatti halálesetek száma különösen Észak-Nyugat-Angliában volt magas (kábitószerrel összefüggő: 1 millió lakosra 133,9 haláleset; túladagolás miatt 1 millió lakosra 81,7 haláleset). Skóciában önálló adatgyűjtést végeznek, de innen is riasztó számokat közölnek. A kábítószerek halálos áldozatainak összlakossághoz viszonyított arányának figyelembe vételével a halálozási ráta magasabb mint bármely európai országban.

**Katapultülésben a kórházi gazdasági igazgatók –
Schleudersitz Krankenhausgeschäftsführer**
BDO AG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft /
Deutsches Krankenhaus Institut (DKI),
Verband der Krankenhausdirektoren Deutschlands (VKD) (34 p.)

Kulcsszavak: kórházügy, kórházügyi menedzsment, vezető személyzet, gazdasági igazgatók, menedzserek, fluktuáció, Németország

Forrás **Internet-helye:** <https://www.bdo.de/getattachment/Insights/Weitere-Veroffentlichungen/Studien/Schleudersitz-Krankenhausgeschafsfuhrer/DKI-Studie-2021.pdf.aspx?lang=de-DE&ext=.pdf>

A **BDO AG Wirtschaftsprüfungsgesellschaft (BDO)**, a **Deutsches Krankenhausinstitut (DKI)** és a **Verband der Krankenhausdirektoren Deutschlands (VKD)** online-felmérésében szövetségi szinten 559 kórházi „gazdasági/kereskedelmi igazgató/igazgatási vezető” vett részt (definíció a 7. oldalon.) 87%-uk rendelkezett üzemgazdasági, egészséggazdasági, egészségügyi menedzseri végzettséggel. A felmérés célja a gazdasági vezetők fluktuációjának, munka és szerződési feltételeinek értékelése volt.

Gazdasági igazgatónak lenni nem életbiztosítás. Az elmúlt tíz évben évente kórházanként átlagosan 2,5 alkalommal történt vezetőváltás. Ez idő alatt a kórházak 41%-ánál két-három gazdasági igazgató fordult meg, beleértve az aktuális igazgatót. Az elmúlt tíz évben a kórházak kétharmadánál két gazdasági igazgató volt hivatalban, mindössze 28%-ánál egy. A magas fluktuáció ellenére a jelenlegi gazdasági igazgatók átlagosan kilenc évig, elődeik tizenegy évig voltak hivatalban. A gazdasági igazgatók körében tehát van egy viszonylag hosszabb ideig regnáló csoport, de vannak rövid ideig maradó gazdasági igazgatók is. Az elődök 40%-a legfeljebb öt évig volt hivatalban. A vezetőváltás indokai: belső nézeteltérések a felügyelőbizottság és az igazgatóság között az intézmény stratégiájának irányultságáról, a gazdasági siker hiánya, a célfeltételek megvalósításának kudarca.

A gazdasági igazgatók éves bruttó keresete 2020-ban igazgatónként 180.000 EUR volt. Az igazgatók 60%-a sikerdíjat is kap, 2020-ban ennek mértéke átlagosan 31.000 EUR volt. A kórház méretével és az életkorral arányosan ehhez rögzített és változó összetevők adódnak. A gazdasági igazgatók összességében pozitívan ítélik meg a kórházvezetés és a felügyelőbizottság közötti együttműködést és hasonlóképpen pozitívan értékelik a kórházvezetésen belül az orvosigazgató és az ápolási igazgató kapcsolatát. Kritikus elem viszont a kórházvezetés és az osztályvezető főorvosok, ill. az üzemi tanács közötti együttműködés.

A gazdasági igazgatók 83%-a szerint igen nagy a valószínűsége, hogy 12 hónap múlva még mindig hivatalban lesznek. Egyharmaduk olykor-olykor, 14%-uk gyakran vagy nagyon gyakran elgondolkozik azon, hogy váltania kellene.

Jelentés a kardiológiai beavatkozásokról Németországban 2021-ben –

34. Deutscher Herzbericht 2022

Deutsche Herzstiftung, Deutsche Gesellschaft für Kardiologie- Herz- und Kreislaufforschung e.V. (DGK), Deutsche Gesellschaft für Thorax-, Herz- und Gefäßchirurgie (DGTHG), Deutsche Gesellschaft für Pädiatrische Kardiologie (DGPK), Deutsche Gesellschaft für Prävention und Rehabilitation von Herz-Kreislaufkrankungen (DGPR)
September 2023 (180 p.)

Kulcsszavak: kardiológia, Deutscher Herzbericht, Németország

Forrás Internet-helye: <https://herzstiftung.de/service-und-aktuelles/publikationen-und-medien/herzbericht> ; <https://herzstiftung.de/system/files/2023-09/DHB22-Herzbericht-2022.pdf> ;

Kapcsolódó: Táblázatok a Deutscher Herzbericht-ből, Gesundheitsberichterstattung des Bundes (GBE), 2023. 09. 29.:

https://www.gbe-bund.de/gbe/abrechnung.prc_abr_test_logon?p_uid=gasta&p_aid=0&p_sprache=D&p_knoten=NE2708

A **Deutscher Herzbericht 2022** szerint a szív- és érrendszeri megbetegedések még mindig az első számú halálokokat jelentik. 2021-ben koronáriás szívbetegségekre 100.000 lakosra 129,7, szívinfarktusra 48,1 haláleset jutott. A koronáriás szívbetegség miatti halálozás az előző évhez viszonyítva enyhén csökkent. A szívelégtelenség miatti halálozás viszont növekedett (2021: 35.131 haláleset; 2020: 34.855 haláleset).

A jelentés szerint aggodalmakra ad okot, hogy a szívritmuszavarok miatti halálozás 2011. óta tendenciálisan növekedik: a halálesetek száma 2020-ban 27.369, 2021-ben 28.219 volt. (a halálozási ráta 2020-ban 100.000 lakosra 28,1, 2021-ben 28,5). A szívbillentyű-betegségek 2020-ban 19.872, 2021-ben 20.453 halálesetet okoztak.

2021-ben szívritmuszavarral 447.485 (2020-ban: 438.921) beteget részesítettek teljeskörű fekvőbeteg kórházi kezelésben és 28.219 (2020-ban: 27.369) haláleset következett be.

A jelentés szerint nem használják ki teljes mértékben a kardiológiai rehabilitáció lehetőségeit. A kardiológiai esetek száma a fekvőbeteg ellátásban eléri az 1,6 milliót, de ezek közül még 100.000 eset sem jut el fekvőbeteg vagy ambuláns rehabilitációra.

[Lásd még: *Jelentés a kardiológiai beavatkozásokról Németországban – Deutscher Herzbericht*, 2015. 9. sz., 2016. 11. sz.; 2017. 5. sz.; 2018. 4. sz.; 2019. 6. sz.; 2021. 4. sz.; 2021. 19. sz.; 2023. I. negyedév 2. sz.]

***Összefüggés a lakóhelyváltás és a halálozás kockázata között
akut miokardiális infarktuson átesett betegeknél***
Canadian Journal of Cardiology, Published: September 17, 2023

Kulcsszavak: kardiológia, infarktus, lelki egészség, rehabilitáció, Kanada

Forrás Internet-helye: [https://onlinecjc.ca/article/S0828-282X\(23\)01667-7/fulltext#%20](https://onlinecjc.ca/article/S0828-282X(23)01667-7/fulltext#%20)

David A. Alter (Toronto Rehabilitation Institute-University Health Network, Toronto) és mt. tizenkét éven keresztül figyelték meg akut miokardiális infarktuson átesett betegeket. A kutatók következtetése szerint minden egyes lakóhelyváltás 12%-kal növelte a halálozás és 26%-kal a tartós ápolás céljából otthonban való elhelyezés kockázatát. A lakóhelyváltás következményei minden más szociális tényezőjét felülmúlták.

A prospektív kohorszvizsgálatban több mint 3.369 beteg vett részt, akik 1999. december 1. és 2023. március 30. között infarktust szenvedtek. Megfigyelésük halálukig, ill. a 2020. március 30-ig rendelkezésre álló utolsó follow-up dátumig tartott.

A kutatás forrásai: a "*Socio-Economic Status and Acute Myocardial Infarction*" prospektív megfigyelési tanulmány, amely első szívinfarktus miatt Ontario tartományban beutalt több mint 35.000 betegre terjed ki; a halálozási adatok az *Ontario Registered Persons Data Base*-ből származnak; további források a *Statistics Canada* a szomszédságok jövedelmeiről; a *Canadian Institutes for Health Information* a klinikai adatokról és komorbiditásokról; az *Ontario Health Insurance Plan (OHIP)*-adatbank az orvoslátogatásokról; továbbá a *Continuous Care Reporting System-Long Term Care*, az *OHIP*-adatbank és az *Ontario Drugs Benefit*-adatbank, a tartós ápolásba való felvételről, melyek közül utóbbi információkat tartalmaz a 65 év fölöttiek gyógyszerfelírásairól is.

Az alanyok életkora 19 és 101 év között volt (medián életkor 65 év). 69% férfi volt. A vizsgálat időtartama alatt 1.828 beteg (54,3%) legalább egy alkalommal lakóhelyet váltott. 87%-uk meghalt vagy élete végére tartós ápolást nyújtó intézménybe költözött. A tartós ápolási otthonba költözöttek 84,8%-a meghalt.

A vizsgálat során figyelembe vették a betegek szocioökonómiai státuszának a költözködéssel járó változását. A betegek 32%-a alacsonyabb, 30,5%-a magasabb szocioökonómiai státusszal rendelkező környékre költözött.

A lakóhely minden egyes változása 12%-kal magasabb halálozási rátával és a tartós ápolást nyújtó intézménybe való beutalás rátájának 26%-os növekedésével járt. Nem korrigált elemzésekben, azok halálozási rátája, akik gyakrabban költöztek, kétszer olyan magas volt: 44,3% azon résztvevőknél, akik két vagy több alkalommal költöztek, 24,8% azoknál, akik tíz év alatt egy alkalommal költöztek.

A pápák egészsége és betegsége. A pápák orvosai

Medscape, 12. Juli 2023 ; Coliquio, 07. Juli 2023

Kulcsszavak: orvostörténet, egyháztörténet, Vatikán, pápák, I. Ferenc, II. János Pál, XII. Pius, I. János Pál

Forrás Internet-helye:

https://deutsch.medscape.com/artikelansicht/4912688?ecd=WNL_mdplsfeat_230712_mscpedit_de_etid5630213&uac=347207CJ&impID=5630213#vp_1 ;
<https://www.coliquio.de/wissen/Patientenfall-Kasuistik-100/leiden-der-paepste>

Ronald. D. Gerste (Sz. 1957.) *Washingtonban élő orvos, orvostörténész, sajtótudósító.* A vele készült terjedelmes interjút a Coliquio közölte.

A pápák egészségi állapota évszázadokig tabutéma volt. Az idős pápák körében nem volt ritka a szenilitás, vagy a köszvény, de erről nem illett beszélni. Az pedig teljesen elképzelhetetlen volt, hogy a szifiliszben szenvedő II. Gyula pápa betegsége nyilvánosságra kerüljön.

I. Ferenc pápát 2023-ban több alkalommal kezelték a római Gemelli Klinikán (*Fondazione Policlinico Universitario Agostino Gemelli*). A pápa magánorvosa Roberto Bernabei belgyógyász, a római Szent Szív Katolikus Egyetem professzora, az egyetem geriátriai szakirányú iskolájának igazgatója, továbbá a Gemelli Klinika Alapítványának öregedési, neurológiai, ortopédiai, valamint fej- és nyaktudományi osztályának igazgatója. Bernabei rendszeresen megvizsgálja a pápát és minden műtétnél jelen van. Az 1.500 ágyas klinika tízedik emeletén egy komplett osztály áll készenlétben kizárólag a pápa és kísérszemélyzete számára. A pápa mindennapi kíséretéből nem hiányozhat Massimiliano Strappetti, egy másik egészségéért felelős asszisztens, aki már elődei, XVI. Benedek és II. János Pál mellett is szolgált.

A Vatikán kommunikációjában akkor következett be fordulat, amikor II. János Pál szóvivője, Joaquín Navarro Valls, a kúria kifejezett ellenkezése ellenére tudatta a világgal, hogy a pápa Parkinson-kórban szenved. Miután a szentatya remegése egyre nyilvánvalóbb volt, sikerült a szükségből erényt kovácsolni.

A korábbi 20. századi pápák betegeskedése nem szűkölködik bizarr epizódokban. 1958-at írtunk. XII. Pius gyengélkedését ugyan hivatalosan titokban tartották, magánorvosa, Riccardo Galeazzi-Lisi azonban összejátszott egy újságíróval, akinek azt ígérte, hogy a pápai betegszoba ablakának kinyitásával jelzi majd a pápa elhunytát. Egy szerzetesnő azonban erről mit sem tudván, kiszellőztette a kórtermet, mire a nemzetközi hírügynökségek azonnal világgá kürtölték a pápa halálhírét. II. Erzsébet és Konrad Adenauer már elküldte részvétnyilvánítását, miközben a pápa csak egy nap múlva halt meg. Galeazzi-Lisi számos orvostikai vétséget és kegyeletsértést követett el: a holttest balzsamozása az ő hibájából súlyos botrányba fulladt, de a haldokló pápát ábrázoló fotókkal is üzérkedett. Tényleges jogi felelősségvonására nem került sor, de életfogytig kitiltották a Vatikánból.

A különös esetek sorában említésre méltó a „mosolygós pápa”, I. János Pál halála, aki 1978-ban mindössze 33 napos pápai szolgálat után hunyt el. Halálának körülményei körül azonnal számos összeesküvéselmélet szökött szárba. Ezeket a pápa közvetlen környezete is táplálta, ez a barátságos ember ugyanis e rövid idő alatt is számos ellenséget szerzett a konzervatív körökben. Iratainak, cipőinek, szemüvegének nyoma veszett.

Végzetéhez a pápa maga is hozzájárult, a halála előtti estén ugyanis mellkasi fájdalmai miatt nem hívott orvost. A hivatalos közlemény szerint halálát szívelégtelenség okozta. A pápák holttestét rendszerint nem boncolják fel, így a hivatalos közlemény csak a tapasztalt tünetek alapján született. A boncolást egyébként nem tiltja a kánonjog, viszont a holttestet a lehető leghamarabb bebalzsamozták, így lehetetlenné vált a halál okának megállapítása. Gerste azonban szándékosságot lát a boncolás elmulasztásában, ez esetben ugyanis fény derült volna a pápa súlyos szívbetegségére.

Dr. Lujain Alqodmani, az Orvosok Világszövetségének új elnöke

Forrás Internet-helye: <https://www.wma.net/who-we-are/leaders/> ;
<https://www.wma.net/wp-content/uploads/2023/10/Modified-CV.pdf>

Tanulmányok:

2017-2018 *SDA Bocconi School of Management, Milano*, mesterfokozat egészségügyi menedzsmentből, egészséggazdaságból és –politikából, globális egészségügyből.

2005-2012 *Faculty of Medicine, Kuwait University*, orvostudományi alapképzés, *MBBS Professional (Bachelor of Medicine, Bachelor of Surgery)*.

Pályafutása:

2020 *EAT Initiative, Oslo*, a *Global Action* igazgatója.

2020 Orvosok Világszövetsége (*World Medical Association*), a tanács tagja.

2019 *EAT Initiative, Oslo*, az ügyvezető elnök speciális tanácsadója; a WHO klíma és egészség munkacsoportjának tagja a WMA képviselőjeként.

2017 *Health Assurance Hospital Company, Kuwait*, tanácsadó.

2015 *Kuwait Medical Association, Kuwait*, a nemzetközi kapcsolatok igazgatója.

2016 *Women in Global Health (WGH), USA*, Membership Director

2012 Egészségügyi Világszervezet

2011 - 2013 *International Federation of Medical Students' Associations, Amsterdam*, a keleti földközi-tengeri régió koordinátora (2011-2012), belső szervezeti ügyek alelnöke (2012-2013).

Megválasztására, a WMA 2023 októberi Közgyűlésén, Kigali-ban került sor. Mandátuma két évig tart.

Elnöki programjának elemei: a nők nemiszervi megcsónkítása és a gyermekházasságok elleni fellépés, a lányok oktatáshoz való hozzáféréseinek támogatása, a klímaváltozás elleni fellépés, az élelmiszeripar megváltoztatása, a „*Universal Health Coverage*” megvalósítása, az orvosi technológiák etikai hatásaira való figyelemfelhívás, a fiatal orvosok vezető pozíciókban betöltött szerepének erősítése.

Victoria Atkins, új brit egészségügyi miniszter

Forrás Internet-helye: https://en.wikipedia.org/wiki/Victoria_Atkins

Victoria Atkins (Sz. London, 1976. március 22.) brit politikus, 2023. nov. 13. óta egészségügyi miniszter. Apja, Robert Atkins a Konzervatív Párt képviselője volt a brit és az Európai parlamentben. Férje Paul Kenward, a British Sugar igazgatója, egy fiuk van.

Jogtudományi tanulmányok (*Corpus Christi College Cambridge*).

1998-ben avatták ügyvéddé.

2012-ben sikertelenül pályázott *Gloucestershire* rendészeti és bűnügyi igazgatói állására.

A Konzervatív Párt tagja. 2015. óta *Lincolnshire* grófság *Louth* és *Horncastle* választókerületét képviseli a brit alsóházban. Jelölését John Major egykori brit miniszterelnök támogatta. 2015-ben a választók 51,2%-a, 2017-ben 63,9%-a szavazott rá. 2016-ban az Egyesült Királyság EU-tagságáról szóló referendumban a kilépés ellen foglalt állást, a Parlamentben azonban pártjával szavazott.

2023. november 13. Egészségügyi miniszter Rishi Sunak kormányában.

Catherine Vautrin, új francia egészségügyi miniszter

Forrás Internet-helye: https://en.wikipedia.org/wiki/Catherine_Vautrin ;
https://fr.wikipedia.org/wiki/Catherine_Vautrin ;
https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2024/01/11/qui-sont-les-ministres-du-gouvernement-de-gabriel-attal_6210297_4355770.html ;
<https://www.gouvernement.fr/personnalite/catherine-vautrin?mission=ministre-du-travail-de-la-sante-et-des-solidarites>

Catherine Vautrin (Sz. Reims, 1960. július 26.) francia politikus (RPR, UMP, Les Républicains).

Férje, Jean-Loup Pennaforte, a *Centre hospitalier universitaire de Reims* belgyógyászati osztályának vezetője. Egy lányuk van.

Master of Business Law végzettséggel rendelkezik.

1986-1999: az amerikai CIGNA biztosítótársaságnál dolgozott; marketing- és kommunikációs igazgató.

Húszévesen lépett be a gaullista RPR-be (*Rassemblement pour la République*).

1983-1999: Reims város Közgyűlésének tagja.

2002-2004; 2007-2017 a Nemzetgyűlés tagja. 2008 -2017 a Nemzetgyűlés alelnöke.

2014. óta *Reims Métropole*, ill. *Grand Reims* Közgyűlésének elnöke.

2004 március: integrációs és esélyegyenlőségi államtitkár; októbertől idősügyi államtitkár a Raffarin III. kabinetben.

2005 június - 2007 május: a szociális ügyek társmisztere a Villepin-kormányban.

2006: az UMP-pártszövetség Marne megyei elnöke.

2024 január 11. Egészségügyi miniszter Gabriel Attal kormányában.

Judith Gerlach, új bajor egészségügyi miniszter

Forrás Internet-helye: https://de.wikipedia.org/wiki/Judith_Gerlach ;
<https://www.judith-gerlach.de/> ;
<https://www.csu.de/partei/partearbeit/arbeitsgemeinschaften/fu-bayern/ueber-uns/landtagsabgeordnete/judith-gerlach-mdl-stmin/>

Judith Gerlach (Sz. Würzburg, 1983. november 3.) bajor politikus (CSU). Házass, két gyermeke van. Római katolikus. Nagypapa, Paul Gerlach CSU-politikus volt (1969-1987. képviselő a Bundestagban).

Jogtudományi tanulmányokat folytatott. 2010: első államvizsga.

Referendárius Würzburgban. 2013: második államvizsga.

Önálló ügyvéd Aschaffenburgban.

A Junge Union Aschaffenburg-város járási elnöke.

A CSU elnökségi tagja Aschaffenburg Schweinheim városrészében.

2013. óta a Bajor Tartományi Gyűlés (Landtag) tagja.

2018. nov. 12. és 2023. november 8. között a digitalizációs ügyek államminisztere Markus Söder II. kabinetjében.

2023. november 8. Bajor egészségügyi, ápolásügyi és prevenció államminiszter.

Elődje, Klaus Holetschek, 2023. október 10. óta a CSU frakcióvezetője a bajor Tartományi Gyűlésben.

A Családügyi, Munkaügyi és Szociális Államminisztérium élén Ulrike Scharf (aki 2022 február óta tölti be a pozíciót) ismételten bizalmat kapott.

Stefan Vieths, a Paul-Ehrlich-Institut új elnöke

Forrás Internet-helye: <https://www.pei.de/EN/newsroom/press-releases/year/2023/14-transition-office-president-pei-klaus-cichutek-stefan-vieths.html> ;
https://www.pei.de/SharedDocs/Downloads/DE/cv/cv-stefan-vieths.pdf?__blob=publicationFile&v=5

Stefan Vieths (Sz. Kiel, 1960. szeptember 16.) német élelmiszervegyész, biokémikus, gyógyszerkutató, allergológus.

Tanulmányok:

1979-től: vegyészeti tanulmányok (*Christian Albrechts-Universität Kiel*).

1984-től: *Technische Universität Berlin*, ahol 1986-ban fejezte be élelmiszervegyészeti tanulmányait.

1989-ben promóció az akkori Szövetségi Egészségügyi Hivatal mellett működő *Max von Pettenkofer-Institut*-ban.

Tudományos pályafutása:

Habilitációra való felkészülés a *Technische Universität Berlin* élelmiszervegyészeti intézetében, ahol saját allergológiai kutatócsoportot hozott létre. Habilitációját követően: 1995-től a *Paul-Ehrlich-Institut* „allergén-kivonatokat fejlesztő és szabványosító” osztályának vezetője, 2002-től 2017-ig az allergológiai osztály vezetője.

2010. április 1. óta a *Paul-Ehrlich-Institut* alelnöke.

2002. óta a *European Medicines Agency (EMA)*, 2010. óta az Európai Élelmiszerkönyv-Bizottság kijelölt szakértője. 2005. óta az *International Union of Immunological Societies (IUIS)* allergének szabványosításáért illetékes albizottságának elnöke és allergén-nomenklatúra albizottságának tagja.

Intézeti főállása mellett 2007 és 2009 között a *Johann Wolfgang Goethe-Universität Frankfurt am Main* élelmiszervegyészeti intézetének megbízott igazgatója.

2023. dec. 12. A Paul-Ehrlich-Institut (PEI), Bundesinstitut für Impfstoffe und biomedizinische Arzneimittel megbízott elnöke.

Elődje, Klaus Cichutek, az intézetnél töltött 35 évi szolgálat és 14 éves elnöki működés után nyugdíjba vonul.

A világ nagy orvostörténeti múzeumainak körképe – frissítés.
Függelékben: Fogászat- és gyógyszer-történeti múzeumok, muzeális gyógyszerárak
Univadis from Medscape, 29. 09. 2023

Kulcsszavak: orvostörténet, kultúrtörténet, muzeológia, infotainment, nemzetközi

Notre-Dame à la Rose (Lessines, Belgium)

<https://www.notredamealarose.be>

A **Notre-Dame à la Rose** kórház története a 13. századba nyúlik vissza. A tekintélyes intézmény történelmi jelentőségénél fogva Belgium kulturális örökségének büszkesége.

Az elbűvölő létesítmény egyedi lehetőséget nyújt az egészségügy szolgálai számára, hogy visszautazzanak az időben és megmerítkezzenek a gyógyítás letűnt világában.

A kápolna, a kerengő és a barokk kolostoron kívül az egykori ispotály gazdag művészeti gyűjteményeiről is nevezetes.

Az emeleten aprólékosan rekonstruálták a múltbeli kórházi környezetet, miközben a földszinten, az orvosi gyakorlat fejlődését szemléltetendő, egy középkori és egy huszadik századi kórházi osztály áll egymással szemtől szemben.

La Demeure du Chaos (Saint-Romain-au-Mont-d'Or, Franciaország)

<https://www.demeureduchaos.com>

„*A kháosz háza*” egy öntörvényű multimilliomos és cégtulajdonos, Thierry Ehrmann agyszüleménye. Az 1999-ben *Saint-Romain-au-Mont-d'Or* 17. századi postaállomásán létesített kortárs művészeti múzeum bipoláris szemléletet tükröz.

A gyűjtemény mintegy 5.400 műalkotást tartalmaz, amelyek a legsötétebb és legdestruktívabb emberi hajlamokat, a háborúk és a terrorizmus szellemét idézik.

A kolosszális szobrok, koponyahegyek, streetartként berendezett autóroncok és hadijárművek kavalkádja zavarba ejtő díszletet nyújt egy 9.000 négyzetméteres kerttel a háttérben. A kiállítás célja éppen a megbotránkoztatás és ezért kellőképpen vitatott is. A település lakói már többször megkísérelték bezáratni a múzeumot. A *La Demeure du Chaos* azonban már-már a morbidság határát súrolva, immerzív és felkavaró élményt nyújt.

Musée des Moulages de l'Hôpital Saint-Louis (Párizs, Franciaország)

<https://hopital-saintlouis.aphp.fr/le-musee-des-moulages-de-lhopital-de-saint-louis/>

A *Musée des Moulages de l'Hôpital Saint-Louis* megalapítására 1867-ben került sor, miután a kórház egyik orvosa megbízta Jules Baretta szobrászművészt, hogy készítsen számára mulázsokat a dermatológiai elváltozások ábrázolására.

A nagyszabású akció célja az volt, hogy segítse a dermatológus szakorvosok képzését, de egyben a mindenkori praktizáló orvosok azon törekvését is megtestesíti, hogy vizuálisan dokumentálják és megértsék a betegségeket.

A mai múzeum alkalmat nyújt az orvostudomány és a művészet közötti szimbiotikus kapcsolat elmélyült megértésére, a látogatók pedig megcsodálhatják mindazt a precizitást és mesterségbeli tudást, amely egykoron hidat vert e két szakterület között.

A mintegy 200 bőrbetegséget ábrázoló 4.800 viaszlenyomatot tartalmazó gyűjtemény felbecsülhetetlen értékű forrásként szolgál a dermatológusok nemzedékei számára. A *Musée des Moulages* az orvostudományi ábrázolatok meglepő, érdekes és valamelyest visszataszító, de életszerű spektrumát jeleníti meg.

Deutsches Hygiene-Museum (Drezda, Németország)

<https://www.dhmd.de/>

A **Deutsches Hygiene-Museum** a tudományos és kulturális elkötelezettség mintapéldája. A múzeum kiállításai mellett tudományos és kulturális rendezvények, előadások, vitaestek, konferenciák, hangversenyek, irodalmi felolvasások helyszíne.

Állandó kiállítása „Az emberi kaland“, amely szerencsésen ötvözi a klasszikus múzeumi környezetet a multimédiás installációkkal és interaktív kijelzőkkel. A gyűjtemény kincsei közé tartoznak: az „üvegember“, értékes viaszlenyomatok, anatómiai modellek és preparátumok.

A múzeum megalapítását **Karl August Lingner** (1861–1916) egy úttörő gyáriparos kezdeményezte 1912-ben, aki sok mindenben megelőzte korát, többek között neki tulajdonítható az Odol szájvíz. A múzeumról, mint egész népének tanításáról szóló víziója mind a mai napi releváns. Különösképpen hangsúlyozta: „A Hygiene-Museum-nak az egészség lakosságot szolgáló oktatási intézménnyé kell válnia, ahol szemlélődéssel mindenki ismereteket szerezhet, amelyek képessé teszik a józan és egészségfejlesztő életvitelre.“

Museo di Antropologia Criminale Cesare Lombroso (Torino, Olaszország)

<https://www.museolombroso.unito.it/>

A Torinói Egyetemhez tartozó ***Museo di Antropologia Criminale Cesare Lombroso*** az orvos és antropológus Cesare Lombroso (1835–1909) személyes gyűjteményének archívuma.

A gyűjtemény bemutatja a Lombroso által élete során összegyűjtött tárgyakat, anatómiai mintákat, rajzokat, fotókat, sőt bűnözők csontjait. A kiállítás nemcsak Lombrosnak a „kriminális atavizmusról” vagy a „született bűnözőről” szóló áltudományos elméletével foglalkozik, amely a kései 19. századtól a 20. század kezdetéig befolyást gyakorolt az európai és amerikai gondolkodásra, de a modern kriminológia kialakulására is rávilágít.

Lombroso munkássága maradandóan rányomta bélyegét a kriminológiai kutatás irányultságára, amennyiben kiemelte a bűnözői viselkedés lehetséges gyökerei és a környezet között kölcsönhatást. A bejáratnál Lombroso csontjai fogadják a belépőket – bizonyítva a tudományos kutatás iránti elkötelezettségét, mivel testét azzal a kikötéssel adományozta a kutatásnak, hogy azt majd múzeumban állítsák ki.

Museo di Storia della Medicina (Padova, Olaszország)

<https://www.musme.it/>

Ez a múzeum sokrétű művészeti, történelmi és tudományos utazásra invitálja a látogatót. Padovában található a Scrovegni-kápolna Giotto freskóival, Európa egyik legrégebbi egyeteme, ahol Galilei egyetemi dobogóját őrzik. Ez egy történelemtől áthatott hely.

A *Museo di Storia della Medicina* korszerű megközelítésben mutatja be az orvostörténetet, elsősorban a híres padovai orvosi karra összpontosítva, amely iránymutató hozzájárulást nyújtott a modern anatómia fejlődéséhez.

A történelmi kontextus egy immerzív narratíva keretében olvad egybe a korszerű interaktív eszközökkel, amelynek során a történelmi relikviák tradicionális gyűjteménye összekapcsolódik a modern tudományos központ innovatív szellemével.

Museu da Saúde (Lisszabon, Portugália)

<https://www.insa.min-saude.pt/category/museu-da-saude/>

A **Museu da Saúde** exponátumai az orvostörténet több korszakából származnak. Ezek közé tartoznak a 19. századi lisszaboni kamara egészségügyi és higiéniai szolgálata, az 1899-ben alapított központi higiéniai intézet, az ugyancsak 1899-ben alapított állami tuberkulózis-gondozó, valamint az Águas de Moura-ban 1938-ban alapított malariológiai intézet relikviái.

A múzeum őrzi az egykori portugál aneszteziológiai múzeumból származó több mint ezer orvosi eszközt, készüléket és könyvet.

A 2017-ben a portugál egészségügy 800. évfordulóján nyitott kiállítás kronológiai áttekintést nyújt a nemzeti egészségügyi rendszer fejlődéséről. Ez az immerzív kiállítás 400 gondosan kiválogatott tárgyat mutat be – a középkorban létesített első egészségügyi szolgálatoktól, az első királyi kórháznak a 15. század végén való megalapításáig.

A kiállítás végigvezet bennünket a modern medicina és a nemzeti egészségpolitika fejlődésének egyes szakaszain, bemutatja az egészségügyi technológiák áttörő vívmányait, az endémikus betegségek elleni küzdelmet, valamint az egészségügyi szolgálatok 20. századi átalakulását.

Alexander Fleming Laboratory Museum (London, Egyesült Királyság)

<https://www.imperial.nhs.uk/about-us/what-we-do/fleming-museum>

Az **Alexander Fleming Laboratory Museum** meglátogatása felejthetetlen alkalmat nyújt Sir Alexander Fleming úttörő munkásságának megismerésére. Ez a legendás hely az orvostudomány egyik korszakalkotó eseményére, a penicillin felfedezésére emlékeztet bennünket.

A múzeum részletesen foglalkozik az antibiotikumok kifejlesztésével és konkrét bepillantást nyújt Fleming példamutató laboratóriumának működésébe. A Petri-csészétől, amely paradigmaváltást jelentett az orvostudományban, egészen az antimikrobiális rezisztenciát elmagyarázó interaktív kiállításig. Ez a múzeum arra ösztönzi az egészségügyi dolgozókat, hogy a múltra is visszapillantva aktívan alakítsák a jövőt.

Anaesthesia Heritage Centre (London, Egyesült Királyság)

<https://anaesthetists.org/Home/Heritage-centre>

Az ugyancsak Londonban található **Anaesthesia Heritage Centre** lenyűgöző krónikát nyújt az aneszteziológia fejlődéséről, az első próbálkozásoktól a modern gyakorlatig. A látogatók megismerhetik az aneszteziológia fejlődésének kihívásait és eredményeit, a neves aneszteziológusok életpályáját, akik betegkonform módon újjáformálták a sebészeti beavatkozásokat.

Az aneszteziológiai technikák történetét és előrelépéseit régimódi eszközök, eredeti dokumentumok és immerzív kijátszók szemléltetik. Ezt a centrumot azoknak az elméknek szentelik, akik enyhítették a fájdalmakat, átalakították a sebészeti gyakorlatot és áttekintést nyújt a terület innovációiról.

Florence Nightingale Museum (London, Egyesült Királyság)

<https://www.florence-nightingale.co.uk/>

A *Florence Nightingale Museum* a modern betegápolás megalapítójának, a történelembe „lámpás hölgy” elnevezéssel bevonuló **Florence Nightingale**-nek állít emléket.

A múzeum a modern betegápolás eredetének feltárása mellett Nightingale transzformatív gyakorlatának nézőpontjából életszerűen mutatja be az orvosi ellátás fejlődését.

A látogatót exponátumok, személyes tárgyak és interaktív kijelzők ígéretes kombinációja fogadja, amelyek szemléletesen jelenítik meg Nightingale útját. E múzeum meglátogatása kötelező penzum mindazon egészségügyi dolgozók számára, akik inspirációt szeretnének meríteni Nightingale-nek a betegápolás iránti elkötelezettségéből.

Wellcome Collection (London, Egyesült Királyság)

<https://wellcomecollection.org/>

A *Wellcome Collection* egy varázslatos utazásban részesít a tudományok, az orvostudomány és az emberi egészség világában. Ez az egyedülálló múzeum a művészet, a kultúra és az orvosi kezelés komplex kölcsönhatásáról – egy ellenállhatatlan meghívás az orvosok számára egy sokoldalú felfedező útra.

A kiállítás a történelmi orvosi eszközök sajátos nézőpontú bemutatásával, izgalmas kortárs művészeti installációkkal és az orvoselődök tapasztalatainak és áttörést eredményező eredményeinek felidézésével megkérdőjelezi a tradicionális perspektívákat.

A *Wellcome Collection* bepillantást nyújt az úttörő kutatóorvosok életművébe, intellektuális kikapcsolódásban részesíti, új ismeretekkel és interdiszciplináris inspirációkkal gazdagítja az odalátogatókat.

Museu da Vida Fiocruz (Rio de Janeiro, Brazília)

<https://www.museudavida.fiocruz.br/>

A *Museu da Vida* a *Fundação Oswaldo Cruz (Fiocruz)* hatalmas campusán található Rio de Janeiromban.

A múzeum Oswaldo Cruz hagyatékának őrzése mellett bemutatja a brazil népegészségügy és orvostudomány nagyszerű eredményeit.

A gyűjtemény magvát 2.000 műalkotás képezi, amely kiegészül a történelmi orvosi eszközök, a gyógyszer- és oltóanyaggyártás dokumentumaival, valamint további kutatási és orvostudományi instrumentumokkal. Fénypontjai: egy antik francia mikroszkóp, amely egykor a fiatal Oswaldo Cruz tulajdonában volt, Carlos Chagas komplex gipszszobrai, amelyek a tripanoszomiázis klinikai manifesztációjának szemléltetésére szolgáltak, valamint Fiocruz első DNS-szekvenciái. A múzeum elkötelezettsége a brazil orvoslás múltjának és jelenének összekapcsolására, az odalátogató orvosok és a nagyközönség által megbecsült helyé avatja azt.

Museu da Santa Casa de São Paulo (São Paulo, Brazília)

<https://www.santacasasp.org.br/portal/>

A *Museu da Santa Casa de São Paulo* megalapítására a brazil orvostörténet bemutatásának céljával 2001-ben került sor.

A múzeum több mint 7.500, elsősorban a 18. századból származó relikviával rendelkezik. Legbecsesebb kincsei közé tartoznak az 1820-as évekből származó aranyozott felirattal ellátott gyógyszeres üvegcsék, téglék, továbbá labortechnikákat leíró dokumentumok, mint a terhesség korai felismerésére szolgáló történelmi jelentőségű Galli-Mainini-teszt.

Külön épületszárnyat szentelnek Waldemar de Carvalho Pinto Filho kiemelkedő ortopéd szakorvosnak. Itt mutatják be Brazília egyik legrégebbi röntgenkészülékét, valamint egy 1924-ből származó műtőasztalt.

Világviszonylatban is egyedülálló relikvia a 12. századból származó olaszországi „babamentő”. A kétségbeesett anyák ebben a tolóajtós fadobozban elhelyezve bízhattak anonim és biztonságos módon a helyi kórház gondjaira csecsemőjüket. A ládácska hat évszázaddal később került Brazíliába. Az 1876 óta itt hagyott 4.696 gyermek sorsát gondosan megörökítették a babamentőhöz tartozó könyvekben.

Palacio de la Escuela de Medicina (Mexikóváros, Mexikó)

<https://pem.facmed.unam.mx/>

A *Palacio de la Escuela de Medicina* a mexikóvárosi Orvostudományi Kar impozáns helyiségeiben nyert elhelyezést. Gondosan kimunkált kiállítása végigkalauzol bennünket az orvostudomány és a gyógyítás történelmi és tematikus fejlődésén.

Ez az utazás a prehiszán korszak gyógynövényeitől a speciális szakterületek megjelenéséig terjed, mint pl. a plasztikai sebészet.

Itt az orvosok átélhetik az ősrégi bölcsességek és a modern tudomány találkozását, ami jól tükrözi az orvosi ismereteknek az idők során való fejlődését.

Semmelweis Orvostörténeti Múzeum, Könyvtár és Levéltár (Budapest)

<https://semmelweismuseum.hu/>

Az Egészségügyi Minisztérium megbízásából Palla Ákos kezdte el egy orvostörténeti könyvgyűjtemény összeállítását és rendezését, amely Országos Orvostörténeti Könyvtár néven alakult meg, s első igazgatója is ő lett (1952-től). A múzeumot a névadó szülőházában, a Tabán egyik régi épületében nyitották meg. 1965. augusztus 13-án, Semmelweis halálának centenáriumán avatták fel, alapítólevele is e napra datálódik. Főigazgatója 1968 és 1974 között Schultheisz Emil későbbi egészségügyi miniszter, 1974 és 1989 között Dr. Antall József későbbi miniszterelnök volt.

2017 februárjától a Magyar Nemzeti Múzeum társintézményeként működik.

Semmelweis József fűszeres 1806-ban bérelte ki az épület (az ún. Meindl-ház) jobb oldali szárnyát, s nyitotta meg a Fehér Elefánthoz címzett vegyeskereskedését. Itt született 1818-ban, s lakott ötéves koráig fia, Semmelweis Ignác Fülöp. „Az 1906-ban emléktáblával megjelölt szülőház túlélte a Tabán felszámolását, de a II. világháború nem kímélte. A félig megsemmisült házat 1962–64 között állították helyre, illetve az elpusztult emeleti részt múzeumi kiállítóterként tervezték újjá.”

A névadó 1963-as exhumálása után következő évben, még a múzeum megnyitása előtt alakították ki végső nyugalóhelyét: „megtisztított csontjait” 1964. október 15-én helyezték el a Semmelweis Orvostörténeti Múzeumban, szülőháza kertjében. A plasztikba foglalt maradványokat a múzeumi céllal rekonstruált és újjáépített épület udvari terméskőfalába építették be. A sírt csupán a tudós neve és születési, illetve halálozási dátuma jelzi.

Filiáléi: Semmelweis Orvostörténeti Könyvtár és Adattár; Arany Sas Patikamúzeum.

Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar Anatómiai, Szövet- és Fejlődéstani Intézetének Anatómiai Múzeuma (Budapest)

<https://semmelweis.hu/anatomia/> ; https://semmelweis.hu/anatomia/anatomiai-muzeum/?utm_source=rss_feed&utm_medium=rss&utm_campaign=rss_syndication

Az Anatómiai Múzeum az 1896-98. között épült anatómiai intézet saját állandó kiállítása, amelyet mind a Semmelweis Egyetem hallgatói, mind külső érdeklődők rendszeresen látogatnak. A kiállításon az épület születését évtizedekkel megelőzően keletkezett preparátumok is láthatók, többek között Lenhossék József visszer készítményei, számos magzattorz vagy a koponyagyűjtemény egy része. Évtizedeken át itt őrizték a híres betyár, Rózsa Sándor koponyáját, de ugyancsak a gyűjtemény része volt a II. József által adományozott női viaszmodell, amely a test nyirokkeringését mutatja be páratlan szépséggel és részletességgel. Ezek a műremekek ma is megcsodálhatók más fővárosi múzeumok tárlatain.

“Tudománytörténeti ritkaságoknak számítanak Lenhossék József készítményei a medence visszeres fonatairól, valamint Davida Leó központi idegrendszeri készítménye. Sőt egykori munkatársunk Kádár Ferenc szívkészítményei is már az intézet történetéhez tartoznak.” (Dr. Hajdu Ferenc leírása az Anatómia épületének Centenáriumú évkönyvéből).

Fogászatörténeti múzeumok és gyűjtemények

https://hu.frwiki.wiki/wiki/Histoire_de_la_m%C3%A9decine_dentaire#Mus%C3%A9es_et_collections_en_Alemagne_et_dans_les_pays_germanophones

Franciaország: Dr. Pierre Fauchard gyűjteményét jelenleg a Párizsi Közszolgálati Múzeum őrzi. Ezt a Fogorvosi Virtuális Múzeum is tanulmányozza és népszerűsíti. Lyonban az egyetemi fogászati múzeum nagyon gazdag gyűjteménnyel rendelkezik, amely a University of Claude Bernard, Lyon 1 támogatásában részesül.

Anglia: A *British Dental Museum* fogászati és műszerek gazdag gyűjteményét őrzi.

Olaszország: A *Museo di Odontoiatria* az *Università Degli Studi di Torino*-hoz kötődik.

Egyesült Államok: *The New York University College of Dentistry Museum of the History of Dentistry*

Forrás: Spielman, Andrew J.: 1865-2015 The 150 Year History of NYU College of Dentistry, New York University College of Dentistry, New York, 2018, 143p. Recenzió: Magyar László András, In. KALEIDOSCOPE, 2021/2022.

Dr. Spielmann András/Andrew I Spielman, D.M.D., Ph.D.,: A New York-i Egyetem fogászatörténeti múzeum 19. századi kuruzsló gyógyszer gyűjteménye, In: KALEIDOSCOPE, Művelődés-, Tudomány- és Orvostörténeti Folyóirat / Journal of History of Culture, Science and Medicine 2021. Vol. 11. No. 22.

http://real.mtak.hu/131818/1/a_new_yorki_egyetem.pdf

Dr. Spielmann András (Sz. Marosvásárhely) 2019. óta a *NYU College of Dentistry Rare Book Library* igazgatója. Apja, Dr. Spielmann József, 1953-1982 között az orvostörténet professzora volt a Marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Egyetemen. <https://dental.nyu.edu/faculty/molecular-pathobiology/spielman.html> ; (ais1@nyu.edu)

Németország és Ausztria: A Fogorvosi Történeti Gyűjtemény és a Német Fog-, Száj- és Állcsontsebészeti Társaság Fogorvosi Történetkutató Intézetének története szorosan kapcsolódik Curt Proskauer (1887–1972) fogorvoshoz, aki a megalapította a Birodalmi Fogorvosi Történeti Intézetet, gazdag könyvtárát és magángyűjteményét pedig a Német Fogorvosok Birodalmi Szövetségére bízta. Ezt az akciót Fritz Linnert (1884–1949) akkori elnök és Fritz H. Witt igazgatóhelyettes (1887–1969) támogatta. A könyvgyűjtemény a második világháború után a Német Szövetségi Fogászati Könyvtár felosztásával a Szövetségi Fogorvosi Kamara kezelésébe került. Költöztetése idején, 2000-ben a gyűjtemény mintegy 40.000 dokumentumot tartalmazott. Azóta konténerekben őrzik és sorsára vár.

Jelenleg a német nyelvterületen négy, a fogászat történetére szakosodott múzeum látogatható: *Linzer Museum für Geschichte der Zahnmedizin und Zahntechnik* (Felső-Ausztria), a *Bernhard-Gottlieb-Universität Zahnklinik* fogászati múzeuma, (Bécs), a *Gustav Korkhaus Dental Geschichte Sammlung* a *Friedrich Wilhelms-Universität Bonn* keretében, valamint *Zschadraß Dental Museum*. Ez utóbbi több mint száz nagy és kis magángyűjteményt gyűjt össze, számos figyelemreméltó fogászati cég archívumát, a Thiedmar Oehlert gyűjteményét, az egykori Bodirsky magánmúzeumot és a Winkelmann múzeumot.

A Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Karának Múzeuma

Forrás: KELENTEY BARNA Associate Professor University of Debrecen, Faculty of Dentistry Department of Operative Dentistry and Endodontics: Museum of the Faculty of Dentistry, In: GERUNDIUM – MMXXII VOL. XIII. nr. 1–2 DOI 10.29116/gerundium/2022/1-2/16 ;
<https://ojs.lib.unideb.hu/gerundium/article/view/11212/9925>

A Debreceni Egyetem Fogorvostudományi Kara 2013-ban múzeumot hozott létre. Az elsőként kialakított múzeumi rész a Kar múltjával foglalkozik, az előd, a Stomatologiai Poliklinika, majd Klinika létrejöttét dokumentálja. Sorra veszi professzorait 2000-ig, és bemutatja a magyar nyelvű tankönyveket, kézikönyveket 1871-től 1948-ig. A kiállítás bemutatja a világ első fogászati folyóiratát 1839-ből és az első magyar nyelvű újságot 1892-ből. Régi eszközök és műszerek, valamint fogászati plakátok, számolócédulák és egyéb régi dokumentumok, orvosi diplomák, régi fotók, sőt, orvosi karikatúrák láthatók. A 2017-ben berendezett üvegfalú régi fogászati rendelő három korabeli széket és gépeket mutat be az 1880-as évektől az 1930-as évekig. Egy korabeli orvosi szekrényben régi eszközök, gyógyszerek és fogászati anyagok láthatók. A múzeum elsősorban magyar vonatkozású korabeli fogászati eszközöket, dokumentumokat gyűjt és csakis eredeti anyagokat tartalmaz. A karon az évek során Magyarország egyik legnagyobb fogászati múzeuma jött létre.

Gyógyszertörténeti múzeumok és muzeális gyógyszertárak

What Ho, Apothecary! 18 Intriguing Pharmacy Museums
Atlas Obscura

<https://www.atlasobscura.com/lists/pharmacy-museums-world>

Santa Maria Novella Pharmacy, Florence, Italy

<https://www.atlasobscura.com/places/santa-maria-novella-pharmacy>

Pharmacy Museum of Sibiu, Hermannstadt, Nagyszeben, Romania

<https://www.atlasobscura.com/places/pharmacy-museum-sibiu>

New Orleans Pharmacy Museum, New Orleans, Louisiana

<https://www.atlasobscura.com/places/new-orleans-pharmacy-museum>

Svaneapotek, Aalborg, Denmark

<https://www.atlasobscura.com/places/svaneapotek>

Chew Kee Store, Fiddletown, California

<https://www.atlasobscura.com/places/chew-kee-store>

Under the Black Eagle Pharmacy Museum, Lviv, Ukraine

<https://www.atlasobscura.com/places/under-the-black-eagle-pharmacy-museum>

Hugh Mercer Apothecary Shop, Fredericksburg, Virginia

<https://www.atlasobscura.com/places/hugh-mercerothecary-shop>

Fekete Sas Patikamúzeum (Black Eagle Pharmacy Museum), Székesfehérvár

<https://www.atlasobscura.com/places/fekete-sas-black-eagle-pharmacy-museum>

Museum of the History of Lithuanian Medicine and Pharmacy, Kaunas, Lithuania

<https://www.atlasobscura.com/places/museum-of-the-history-of-lithuanian-medicine-and-pharmacy>

Museum of Pharmacy, Cluj, Kolozsvár, Romania

<https://www.atlasobscura.com/places/museum-of-pharmacy>

Pharmazie-Historisches Museum der Universität Basel, Basel, Switzerland

<https://www.atlasobscura.com/places/pharmazie-historisches-museum-der-universitat-basel>

Helsinki University Museum, Helsinki, Finland

<https://www.atlasobscura.com/places/helsinki-university-museum>

Esteve Pharmacy, Llívia, Spain

<https://www.atlasobscura.com/places/esteve-pharmacy>

The Golden Eagle Pharmacy Museum, Budapest, Hungary

<https://www.atlasobscura.com/places/golden-eagle-pharmacy-museum>

Melbourne Medical Museum, Parkville, Australia

<https://www.atlasobscura.com/places/melbourne-medical-museum>

Old Operating Theatre Museum & Herb Garret, London, England

<https://www.atlasobscura.com/places/old-operating-theatre>

Göteborg Medical History Museum, Göteborg, Sweden

<https://www.atlasobscura.com/places/göteborg-medical-history-museum>

Coit Museum of Pharmacy and Health Sciences, Tucson, Arizona

<https://www.atlasobscura.com/places/coit-museum-of-pharmacy-and-health-sciences>

Das Deutsche Apotheken-Museum im Heidelberger Schloss

<https://www.deutsches-apotheken-museum.de/>

A múzeum 820 faedényének leírása: PZ online, 28.12.2023 09:00

<https://www.pharmazeutische-zeitung.de/holzstandgefaesse-und-ihre-bemalung-144111/>

Védett gyógyszerári bútorzatok Budapesten

Szent Lélekhez címzett gyógyszerár bútorzata a Semmelweis Orvostörténeti Múzeumban. Ez az egyik legszebb magyar patikaenteriór, amelyet Pollack Mihály tervei alapján Rosznágel Márton pesti asztalosmester készített, a díszítő faszobrászi munkát pedig Dunaiszky Lőrinc neves szobrász készítette.

Arany Sas Gyógyszerár, patikamúzeumként működik a Tárnok utcában (lásd fent is).

Kígyó Gyógyszerár; 1053 Budapest, Kossuth Lajos u. 2/A.

Fortuna Gyógyszerár, 1073 Budapest, Dob utca 80.

Sas Patika, 1091 Budapest, Üllői út 105.

Köröndi Patika, 1062 Budapest, Andrásy út 84.

Opera Patika, 1061 Budapest, Andrásy út 26.

Ferencvárosi Angyal Gyógyszerár, a nagykálloi Korányi Frigyes Emlékházban nyert elhelyezést.

Nádor utcai egykori Arany Kereszt gyógyszerár zárva.

Népszínház utcai egykori Szent Margit, majd Korányi Gyógyszerár zárva. A patikabelső a helyén maradt és restaurálási engedélyt kapott.

ELŐJEGYZÉSI LISTA

2024. I. negyedév 2. sz.

Globális egészségügy

- Az Egészségügyi Világszervezet a magány ellen. Új bizottság a szociális kontaktusok erősítéséért
- Jelentés a kanyaró globális felszámolásának helyzetéről (2000-2022)

Európa

- A HIV/AIDS fertőzések helyzete Európában
- Jelentések a szexuális úton terjedő fertőző betegségek helyzetéről Európában (ECDC)
- A Hepatitis C prevalenciája az EU/EGT országokban 2019-ben
- Oltásszkepticizmus Európában

Egészségügyi rendszerek

- A norvég egészségügyi rendszer
- A cseh egészségügyi rendszer

Egészségügyi statisztika

- A svájci egészségügy statisztikai zsebkönyve 2023 – *Gesundheit – Taschenstatistik 2023* (1. rész)
- Svájci kórházstatisztika 2022 – *Statistiken der Spitalbetriebe 2022*
- Az egészségügy költségei és finanszírozása Svájcban 2021-ben

Kórházügy

- A világ legjobb szakkórházainak rangsora – *World's Best Specialized Hospitals 2024*
- Betegbiztonság, fertőzések, kockázatok az európai kórházi ellátásban
- Egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések Ausztriában 2020-ban

Gyógyszer

- Gyógyszerek várható top 10-es listája 2024-ben
- Az antibiotikumgyártás topográfiája
- Antibiotikumok felírása Angliában a pandémia idején
- Az Európai Gyógyszerügynökség listája a kritikus gyógyszerekről – *Union list of critical medicines*
- A német kötelező betegbiztosítás gyógyszerpiaca 2022-ben – *Der GKV-Arzneimittelmarkt 2022*
- Gyógyszerhiány Nagy-Britanniában
- A golgotavirág – a dísnövénytől a gyógnövényig
- A Phoenix Group üzleti eredménye a 2023/2024-es üzleti év első három negyedévében

Fogászat

- Fogászati láncok Franciaországban és Spanyolországban
- A szájegészség helyzete Kanadában
- A BARMER biztosító jelentése a fogászati ellátások helyzetéről – *BARMER Zahnreport 2023*

Halálozás

- A hipochonderek korán halnak
- Bipoláris zavar és halálozás
- Az Egyesült Államokban a szegénység a negyedik leggyakoribb halál
- Az Egyesült Államokban a szegénység a negyedik leggyakoribb halál
- Összefüggés a napi lépésszám és a halálozás között az amerikai időskorúak körében
- Összefüggés a traumák és a halálozás, valamint a rákos megbetegedések kockázata között azonos nemű ikreknél
- Az optimális erőnléti edzés hatása a halálozás csökkentésére az időskorúak körében
- Kórházi halálozás és elégtelen ellátás
- Szociális izoláció, magány, halálozás
- Halálokok Svájcban 2021-ben – *Todesursachenstatistik 2021*
- Csecsemőhalálozás és az újszülöttek egészsége 2022-ben Svájcban
- A halálokok statisztikája Németországban 2022-ben

Infotainment

- Giorgio de Chirico: aurás migrén ihlette a metafizikus festészetet?

*

A továbbiakban:

Egészségügyi rendszerek

- Az észt, lett és litván egészségügyi rendszer
- A német egészségügyi reform
- A francia egészségügyi rendszer
- A japán egészségügyi rendszer
- A svéd egészségügyi rendszer

Egészségügyi statisztika

- A svájci egészségügy statisztikai zsebkönyve 2023 – *Gesundheit – Taschenstatistik 2023* (2-3. rész)

Kórházügy

- Az intenzív ápolással járó hospitalizációk helyzete Svájcban 2014 és 2021 között – *Hospitalisierungen mit Intensivpflege, 2014 bis 2021*
- Panaszkezelés a németországi kórházakban 2018-ban (DKI)
- A kórházi vezetők kommunikációja és a munkahelyi közérzet

eHealth

- A *Label2Enable* survey az egészségügyi applikációkról

Egészségügyi kiadások

- Az egészségügyi kiadások statisztikája Németországban 2021-ben
- A 300 milliárd eurós kérdés – a német egészségügy kiadásainak prognózisa 2040-ig
- A santésuisse közleménye az egészségügyi költségek és a biztosítási díjak alakulásáról Svájcban 2023-ban
- Az egészségügyi alapbiztosítás költségei Svájcban 2021-ben

Lelki egészség

- Burnout az amerikai egészségügyi személyzet körében
- A *Young-Onset-Dementia* kockázati tényezői
- Öngyilkosság kockázata a nők körében a menstruációs ciklus idején
- Az Egészségügyi Világszervezet új bizottsága a szociális kontaktusok erősítéséért

Fiataikorúak egészsége

- A fiatalokat érintő kockázatok az Egyesült Államokban 2021-ben (CDC)

Ápolás

- Az AOK biztosító jelentése az ápolás helyzetéről Németországban 2022-ben. Az ellátás minősége a tartós ápolás területén – *Pflege-Report 2023 (WIdO)*
- Jelentés az ápolási otthonok gazdasági helyzetéről Németországban 2021-ben – *Pflegeheim Rating Report 2024 (RWI)*
- A BARMER biztosító jelentése az ápolás helyzetéről 2022-ben – *BARMER-Pflegereport 2023*
- A szociális ápolásbiztosítás jövője (WIP PKV)
- A svájci ápolási otthonok indikátorai 2019 és 2021 között
- A svájci bentlakásos intézményi és otthoni ápolás indikátorai 2022-ben
- Ápolásra szorulóknak intenzív ápolása életük utolsó évében 2018 és 2020 között Svédországban
- Community Nursing Ausztriában

Dohányzás

- Dohányzás és agyszugorodás

Várható élettartam

- Várható élettartam és elvesztett potenciális életek a mentális betegek körében
- Születéskor várható élettartam 16 nyugat-európai országban 2019-ben
- Jelentés a születéskor várható élettartam alakulásáról az Egyesült Államokban 2019 és 2021 között (medRxiv, preprint) (2022. 04.)
- A születéskor várható élettartam alakulása az Egyesült Államokban (CDC) (2012. 12.)
- Jó egészségben töltött időskor és születéskor várható élettartam Svájcban
- Várható élettartam és megelőzhető halálozás Európa német nyelvű régióiban 1992 és 2019 között
- Rákszűrés és várható élettartam
- Várható élettartam az autisták körében

Szakmai irányelvek

- Irányelvek az intenzív osztályok megterhelésének és a triázs megelőzéséről

Praxishírek

- Nemzetközi felmérés a háziorvosi vizitek időtartamáról
- Orvosi praxisok és alapellátás Svájcban 2018 és 2021 között

Orvosok elleni agresszió

- Politikailag motivált bűncselekmények a német egészségügyben 2021-ben

Gyógyszer

- A réti legyezőfű, avagy a „mezők királynéja”- az aszpirin alapanyaga

Kardiológia

- Jelentés a kardiológiai beavatkozásokról Németországban 2021-ben – *Deutscher Herzbericht 2022*
- Összefüggés a lakóhelyváltás és a halálozás kockázata között akut miokardiális infarktust szenvedő betegeknél

Szociális biztonsági rendszerek

- A svájci szociális biztonsági rendszerek összesített pénzügyi mérlege 2021-ben – *Gesamtrechnung der sozialen Sicherheit 2021 (GRSS)* ; Előzetes adatok 2022
- Folyamatok a szociális biztonsági rendszerekben Svájcban 2019-ben és 2021-ben

Balesetek

- Jelentés a munkabalesetek globális helyzetéről (ILO)
- Munkahelyi balesetek és munkavégzéssel összefüggő megbetegedések Svájcban
- Jelentés a közlekedésbiztonság globális helyzetéről
- Elektromos rollerekkel elszenvedett balesetek incidenciája Finnországban 2019 és 2021 között ; Elektromos rollerekkel és más elektromos kisjárművekkel elszenvedett balesetek Franciaországban 2018 és 2022 között

Hivatásrend

- *Medscape Physician Behavior Report 2023*
- Jelentés az orvosnők és férfi orvosok esélyegyenlőségéről a német egészségügyben
- A nők vezetői szerepfelfogása az orvosi praxisokban
- Katapultülésben a kórházigazgatók (DKI)
- Az egészségügyi személyzet helyzete Svájcban
- Az autonómia hét tézise az egészségügyben
- Az orvosok keresete a világ tizenegy országában
- Jelentés a rezidens orvosok helyzetéről Európában
- A pályakezdő orvosok bérindexe a világ 50 országában
- Jelentés a német orvosok keresetéről a pandémia utáni időszakban – *Medscape Gehaltsreport 2023*
- Hangulatifelmérés a német orvosi praxisok körében

Emberi erőforrás

- Az orvosi személyzet statisztikája Európában 2021-ben (*Eurostat*)
- A szakképzett munkaerő helyzete az egészségügyi és szociális foglalkozások körében Németországban 2022-ben
- Az orvosi személyzet statisztikája Németországban 2022-ben – *Ärztestatistik 2022*
- Személyzetkiesés a német kórházaknál
- Az orvosi praxisok és ambuláns centrumok strukturális adatai Svájcban. 2021-ben minden negyedik orvos 60 éves vagy annál idősebb volt
- Felmérés a munkaerő helyzetéről az orvostechika területén (DKI)

Népegészségügy

- *European Health Interview Survey (EHIS) 2019*
- *International Health Policy Survey 2019 (Commonwealth Fund)*
- Rákos megbetegedések a 80 év fölöttiek körében Hollandiában 1990 és 2019 között
- A sporttevékenység szerepe az elesés megelőzésében az időskorúak körében
- Longitudinális kohorszvizsgálat a svéd lakosság egészségi állapotáról
- Az optimális erőnléti edzés hatása a halálozás csökkentésére az időskorúak körében
- A differenciált pajzsmirigy karcinómák értékelése Francia Polinéziában a francia légköri nukleáris tesztekkel összefüggésben
- A svájci lakossági egészségfelmérés előzetes eredményei
- A Hepatitis C prevalenciája az EU/EGT országokban 2019-ben

Képzettség

- A valószínűségszámítási ismeretek jelentősége az orvosi gyakorlatban

Termékenység

- Összefüggés a mobiltelefon-használat és a spermiumok minősége között

Táplálkozás

- Táplálkozás, kardiovaszkuláris betegségek és halálozás a világ 80 országában
- Táplálkozáspolitikák Németországban: a *Food Environment Policy Index (Food-EPI)* értékelése
- Jelentés a táplálkozás helyzetéről Németországban – *Ernährungsreport 2023*
- Kohorszvizsgálatok a táplálkozásról

Szociálpolitika

- Jelentés a szociális ügyek helyzetéről Svájcban 2023-ban – *Statistischer Sozialbericht Schweiz 2023*
- A svájci időskori gondoskodás modellje nemzetközi összehasonlításban
- A három pilléren alapuló svájci időskori biztosítási rendszer, mint nemzetközi reformmodell
- A szociális segélyek statisztikája Svájcban 2020-ban

Laikus öngyógyítás

- Dr. Google: áldás vagy átok?

Minőségügy

- Hogyan viszonyulnak az orvosok a műtéti hibákhoz az Egyesült Államokban?

Időskorúak

- Agyműködés és emlékezet a superagerek körében

Orvostörténet

- Esendőség és halálozás az 1919-es spanyolnátha idején
- Prominens személyiségek a rákos megbetegedések áldozatai között

Infotainment

- Leonardo da Vinci az anatómus
- Muhammad Ali Parkinson-betegsége – a hiányzó bizonyíték
- A vikingek fogai

Rövidhírek (aleatorikusan):

- Praxishírek (*Arzt & Wirtschaft*)
- Gyógyszerpiaci rövidhírek (*Pharmazeutische Zeitung, Deutsche Apotheker Zeitung*)
- Népegészségügyi rövidhírek (*Robert-Koch-Institut*)